Влада - Радам !

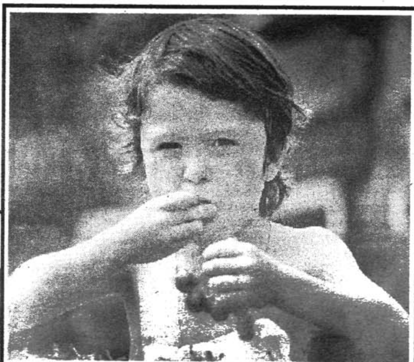
ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України



№ 138 (638) ♦ П'ятниця, 23 липня 1993 року ♦ Ціна 60 крб.

НАУКА ЗА ПРИЛАВКОМ







Здавалося б, в Українському науково-дослідному інституті садівництва займаються лише виведенням нових сортів садових культур. Але ні. Колектив інституту дбає і про літній стіл жителів столиці. Цього року киянам уже продано 31 тонну полуниць, 21 тонну черешні. На підході — інші ягоди і фрукти. І всі — найкращих сортів.

На знімках: урожай вишні збирає бригада Василя Лободи; лаборант відділення технології збирання плодів і ягід Світлана Бабенко; ой, смачна ж ти, ягідко!

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Абзац з листа

Прикро, що замість економічних реформ ми маємо тільки постійне підвищення цін. Найстрашніше, що молодь — не та, що спекулює на базарах, — починає втрачати віру в силу своєї держави. На кого ж тоді нам опиратися, будуючи незалежну Україну?

Людмила **ВЕЛИЧКО.**

Ковшарівка Куп'янського району Харківської області

Київ готується

Представник Президента України в Києві Л.Косаківський видав розпорядження про святкування 50-річчя визволення столиці нашої держави від фашистських загарбників. Цим документом створено організаційний комітет, який має очолити підготовчу роботу, намічено ряд конкретних заходів. Зокрема, передбачено 5 і 6 листопада провести святкові урочистості, запросити на них ветеранів війни — не лише киян, а й з інших регіонів України, а також учасників битви за Київ з усіх республік колишнього СРСР.

До ювілею мають бути завершені реконструкція пам'ятника-музею визволення Києва в Нових Петрівцях, оновлення кімнат-музеїв у школах та інших навчальних закладах, впорядкування Пояса Слави, могил полеглих воїнів. Районним органам держадміністрації доручено провести вшанування ветеранів війни, солдатських вдів, надати їм матеріальну допомогу, приділивши особливу увагу самотнім, малозабезпеченим літнім людям.

Цитата дня

«Ми залишили за собою право знову звернутися до Ради Безпеки, тільки-но цього вимагатиме ситуація. Безвідповідальні політики у Москві та Севастополі роблять усе можливе, щоб загострити ситуацію. Ми чуємо заклики до населення Севастополя створювати збройні формування, залучити російські війська, і Чорноморський флот до участі в цій діяльності. Уряд і Президент України докладають максимум зусиль для того, щоб утримати ситуацію під контролем. Однак ми робитимемо все можливе для захисту Конституції і законів України в українському місті Севастополь».

Із виступу заступника міністра закордонних справ України Б.Тарасюка на прес-конференції в ООН.

Продиктовано в номер

Сесія Севастопольської міськради

22 липня у Севастополі почала роботу 18 надзвичайна сесія міської Ради. Розглядається питання «Про суспільно-політичну обстановку і соціально-економічне становище в місті та заходи щодо їх нормалізації». Депутати додатково внесли до порядку денного питання про проведення опитування чи референдуму серед севастопольців щодо їхньої думки про статус міста. На сесії буде також висловлене ставлення офіційних органів державної влади до російської народної ради, створеної на народному вічі 16 липня.

(Закінчення на 4-й стор.).

1/4 національного доходу — від орендних підприємств

Сьогодні в Україні на оренді працює 2 тисячі промислових підприємств, 800 будівельних організацій, 7 тисяч магазинів, 6 тисяч об'єктів громадського харчування, і їх частка в національному доході становить 25 відсотків. Та, незважаючи на те, що нова форма господарювання довела свою життєздатність, відповідає інтересам держави та широких верств населення, оренда як спосіб приватизації й надалі залишається поза законом. Про це йшлося на семінарі з питань приватизації орендних підприємств, що його провела Спілка орендарів та підприємців України.

Є культура. Має бути і її концепція

Міністерство культури України приступило до розробки Концепції національної культурної політики нашої держави. Про це повідомив на прес-конференції міністр культури Іван Дзюба. Головне завдання, яке поставлено перед авторами концепції — подати грунтовний і всебічний науковий аналіз нинішньої ситуації в нашій культурі, зробити прогнози щодо її подальшого розвою, запропонувати основні науково виважені принципи регулювання культурницької політики. Йдеться про солідну наукову працю, до обговорення якої можна буде приступити вже на початку наступного року. Водночас з концепцією буде запропоновано цілий пакет проектів законів, які зможуть регулювати складні, неоднозначні процеси, що відбуваються у нашій культурі.

Цього разу обійшлося

Ракетою з тепловим наведенням було обстріляно за двадцять кілометрів від Очамчирського узбережжя авіалайнер ТУ-154, який здійснював рейс з Тбілісі до Сухумі. З пошкодженим двигуном екіпаж зміг зробити посадку в аеропорту Сухумі. Жертв немає.

День пам'яті патріарха

Багато вірних УАПЦ зібралися в храмі Бориса і Гліба для вшанування пам'яті людини, яка все життя служила Богові, Україні і Правді. Тут відбулася панахида з нагоди сороковин смерті Патріарха Київського та всієї України Мстислава І. Її відправили місцеблюститель патріаршого престолу Української автокефальної православної церкви архієпископ Львівський і Галицький Петро (Петрусь) та ієрархи УАПЦ.

Згідно з православною вірою душа людини на сороковий день по смерті покидає землю. Патріарх Мстислав душею вже у вічності. Але залишені ним у спадок заповіді чистоти і чесності перед Богом та людьми допоможуть зберегти душу на цьому грішному світі багатьом вірним і зневіреним. На панахиді були присутні донька патріарха Марійна та невістка Софія Скрипник, наші земляки з Канади та США.

Окрім війни ще й холера

Від захворювання холерою в Таджикистані вже померло троє чоловік.

Працівники санепідемслужби припускають, що інфекцію занесено з території Афганістану біженцями. Враховуючи міграцію в середині республіки, медики всерйоз занепокоєні загрозою масового розповсюдження епідемії. Тим паче що для боротьби з захворюванням немає медикаментів. Міжнародні організації готові надати допомогу у боротьбі з епідемією. Але розраховувати на її дієвість, поки триває війна, не доводиться.

Я б у генії пішов...

На Закарпатті відкрилася перша Всеукраїнська школа обдарованої творчої молоді.

Ідея її створення належить пані Марії Ясинській-Мурованій, жительці штату Делавер (США), яка протягом багатьох років була солісткою професіональної сцени. На Закарпатті пані Марія вже виступила спонсором кількох мистецьких акцій.

Крім фундації Марії Ясинської-Мурованої, кошти на відкриття школи виділили Міністерство культури, Фонд соціального страхування України, Закарпатський галузевий обком профспілки. До школи зараховано багатьох перспективних музикантів з Ужгорода, Києва, Одеси, Маріуполя, Івано-Франківська, які вже брали участь у міжнародних та всеукраїнських конкурсах.

У волинського «Тура» романтична натура

Віталія Павловича Полухтовича треба бачити! Високий, кремезний — дуб. А тут — закохався в лозу. Коли вперше привіз свої вироби до Києва, на художній раді спочатку поцмокали язиком, а затим запропонували:

— Сідайте, Віталію Павловичу, не соромтеся.

— У мене аж ноги поніміли: а що як справді моє крісло розсиплеться? У Ковелі ж засміють. Сів — ані рип!..

(Закінчення на 8-й стор.)



ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПРО СЕВАСТОПОЛЬ

«Питання про Севастополь — це питання авторитету Росії»,— сказав журналістам Президент України Леонід Кравчук в аеропорту Тернополя, куди він прибув з одноденним візитом.

— У вчорашній телефонній розмові з Президентом Росії Борисом Єльциним ми дуже ретельно обговорили цю проблему,— продовжив Л. Кравчук.— Ми домовилися про зустріч. Але для того, щоб вона відбулась, доручили урядам Росії і України підготувати пропозиції з урахуванням нових особливостей, які виникли останнім часом навколо Севастополя. Така зустріч має обов'язково відбутись. Хочемо також обговорити і проблему Чорноморського флоту.

— Рада Безпеки ООН учора підтримала Україну, її територіальну цілісність, недоторканність її кордонів,— підкреслив Президент України.— Усе це свідчить про те, що Україна як держава користується повагою й інші країни підтримують її справедливу політику. Усі із схваленням ставляться до тези, що ми не ототожнюємо російський парламент з Росією, з демократичним рухом у Росії. І це — реальний факт.

НЕ ТАК СТАЛОСЯ, ЯК ДЕКОМУ ГАДАЛОСЯ

На прес-конференції для українських та зарубіжних кореспондентів, де йшлося про результати спеціального засідання Ради Безпеки ООН, скликаного на прохання України, виступив міністр закордонних справ А. Зленко. Він докладно розповів про заходи державних структур країни, зокрема зовнішньополітичного відомства, вжитих у зв'язку із сумнозвісною постановою Верховної Ради Росії стосовно Севастополя.

А. Зленко повідомив, що не було прецеденту, коли Рада Безпеки мала розглянути і кваліфікувати рішення саме законодавчого органу. За Статутом Об'єднаних Націй РБ — міжурядовий орган. Але оскільки парламенти держав — учасниць ООН ратифікують Статут цієї міжнародної організації, то вони теж несуть перед нею відповідальність за свої дії.

Оцінюючи рішення Ради Безпеки, міністр закордонних справ А. Зленко наголосив: Україна має всі підстави бути задоволеною ходом розгляду в ООН звернення української сторони, а також формою і змістом заяви РБ стосовно постанови парламенту Росії. Він додав, що Об'єднані Нації і надалі уважно стежитимуть за розвитком цього питання.

Отож не справдилися прогнози деяких впливових російських засобів масової інформації про те, що постійні члени РБ не підтримають прохання України і її звернення до ООН залишиться без розгляду.

ПЕРЕБУВАННЯ ЛЕОНІДА КРАВЧУКА В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Президент України Леонід Кравчук здійснив робочу поїздку в Тернопільську область.

Перебування тут почалося з відвідання виробничого об'єднання «Тернопільський комбайновий завод». Це одне з найбільших підприємств області, на якому випускаються коренезбиральні і гичкозбиральні комбайни та запасні частини до них. Колектив впевнено нарощує обсяги виробництва, здійснює розробку і випуск нових видів продукції.

Президент України ознайомився зі зразками сільгоспмашин, побутової техніки, товарів народного споживання. Він розмовляв з робітниками, спеціалістами, керівництвом об'єднання. Зокрема, мова йшла про пошук нових можливостей і резервів для збільшення випуску промислової продукції.

Цього ж дня Леонід Кравчук зустрівся з членами Ради промисловців і підприємців, керівниками банків, представниками Ліги підприємців недержавного сектора.

У другій половині дня Президент України побував в агрофірмі «Поділля» Тернопільського району. Він розмовляв з сільськими трудівниками, керівниками господарств, зустрівся з представниками Ради агропромислових формувань і представниками Президента України в районах цієї області.

Під час зустрічей особлива увага приділялась аналізу економічної ситуації в Україні. Наголошувалось на тому, що нині потрібно змінювати нормативну базу для того, щоб відкривати можливості працювати економіці. При цьому державне підприємство не повинно бути в гірших умовах, ніж орендне чи приватне.

Польовий стан

ГОЛОВНЕ — СУМЛІННЯ

На Дніпропетровщині найвищі урожаї ранніх зернових збирають трудівники Покровського району. З кожного гектара тут намолочують майже по сорок центнерів хліба. Що сприяло цьому успіху?

«Просто покровчани ретельно трудилися»,— сказав Олександр Демидов, нещодавно призначений представник Президента в Магдалинівському районі. При чому тут інший район? А при тому, що магдалинівські хлібороби збирали в області найвищі урожаї зернових, але здали позиції. «Запитуєш,— розповідав журналістам О. Демидов,— чому поле в бур'янах, і чуєш у відповідь, що не було гербіцидів, важких борін і тому подібного. Насправді ж було і перше, і друге, і третє. Не було іншого — відповідальності та сумління».

Покровський район не найвіддаленіший в області, однак за темпами збиральних робіт він попереду. Тут уже скошено у валки більше половини, а обмолочено понад третину наявних площ.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

ЖНИВА ПРО РАНГИ НЕ ПИТАЮТЬ

Колгосп «Балківський», що в Новоселицькому районі, жниве, випереджаючи сусідів. Адже тут на повну силу діє збиральний комплекс — польові бригади, механізовані загони, скиртувальники. По 55 центнерів зерна дає з кожного гектара пшеничне поле, а ячменю вийшло по 50.

Балківці ведуть жнива, як мовиться, на всьому фронті. На багатьох площах збирають прямим комбайнуванням. За комбайнами відразу йдуть волокуші, подаючи солому до скиртовищ. Жниварів забезпечують триразовим безплатним гарячим харчуванням.

Погода дає можливість швидко очищати і підсушувати зерно. На токах люди працюють цілодобово. До робіт залучають пенсіонерів, конторських працівників, школярів, прикордонників. Колгосп без затримок розраховується з державою, адже цього року вона щедро платить за збіжжя.

Один із комбайнових екіпажів очолює бригадир тракторної бригади Микола Тринтар. Упродовж багатьох років він на літо залишає свій кабінет і виходить у поле, де веде косовицю, молотить хліба.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Юрій ПЕРЕСУНЬКО: «Ще в задумі орієнтувалися на вихід української преси із провінційних клунь...»

Київський прес-клуб — дійсний член Європейської Федерації прес-клубів

Нещодавно в засобах масової інформації промайнуло повідомлення про те, що Київський прес-клуб узяв участь у традиційному засіданні Європейської федерації прес-клубів та Міжнародних прес-центрів. Засідання відбулося у столиці Австрії — Відні.

Отож — Київський прес-клуб (не плутати з Національним). На запитання вашого кореспондента відповідає голова правління клубу Юрій Пересунько.

— **Юрію Михайловичу, всі ми, журналісти з «бородами», вийшли з надр відомої системи, яка все і всіх одномантітила, монополізувала. В тому числі — й засоби масової інформації з чисельною раттю «колективних організаторів, агітаторів і пропагандистів». Існувала єдина Спілка журналістів, про якісь альтернативні утворення годі було й мріяти. І от — ваш клуб. Як виникла ідея його створення, що він, зрештою, являє собою?**

— Ви, мабуть, здивуєтесь, але ідея клубу виникла не в результаті розвалу Союзу чи всенародного українського референдуму 1 грудня 1991 року. Тобто вона — давня, сказати б, сива. І зародилася в надрах, як ви сказали, відомої системи. Ідея клубу, як мелодія пісні, бриніла в серці, постійно нагадувала про себе...

Всі наші завдання визначаються статутами клубу та Європейської федерації прес-клубів, адже ще в задумі орієнтувалися на вихід української преси із провінційних клунь. Річ у тім, що ініціатива створення клубу належить Міжнародному центру «Українська журналістика і світ». Понад два роки тому такий центр заснувало культурно-інформаційне агентство «Слов'янський клуб».

— **До речі, термін «міжнародний» має якесь реальне наповнення чи це тільки бажання, напрям.**

— На початку нашої діяльності слово «міжнародний» справді визначало напрям наших бажань вийти на арену міжнародної журналістики. Зрештою, реальної наповненості й не могло бути з простої причини — брак коштів. Та ми не манілови. Поставивши мету, ми не тільки віримо в неї, ми для неї працюємо, не розраховуючи, до речі, на чиїсь щедрі гамаманці, хоч це нині модно.

— **Для того, щоб слово не розходилося з ділом, я розумію, крім бажання та значних зусиль, потрібні й певні умови. Чи були вони, чи ви їх самі створювали, чи вже створили?**

— Звичайно, не було. Але з будь-якого, здається, безвихідного становища можна і треба знаходити вихід. Свого часу центр «Українська журналістика і світ» організував і провів кілька заходів на пожвавлення співпраці українських та угорських підприємців. Ці зустрічі отримали продовження, переросли в тісні стосунки з колегами-журналістами, політичними та громадськими діячами Угорщини. Тож пізніше приміщення для засідань прес-клубу люб'язно надало нам торгпредство, очолюване Томашем Беркі. Угорські журналісти й запропонували законтактувати з Європейською федерацією прес-клубів. Це співпало з нашими намірами не замикатися у чотирьох стінах української незалежності. До речі, згідно із статутом Європейської федерації прес-клубів для вступу в його дійсні члени потрібні дві рекомендації прес-клубів — членів федерації. Нас рекомендували прес-клуби Будапешта та німецького міста Франкфурта-на-Майні, за що, користуючись нагодою, висловлюю їм щиру дяку.

Нині Київський прес-клуб уже має зали для прес-конференцій та зв'язку; прес-бар можна розгорнути в разі проведення якогось заходу. Адреса прес-клубу: м. Київ, вул. Володимирська, 42...

— **Знаменитий будинок...**

— Так, якоюсь мірою символізує історію нашої культури. Нині тут міститься видавництво художньої літератури «Дніпро» — член прес-клубу. З допомогою тодішнього голови Печерської держадміністрації Леоніда Косаківського виділено ще кілька кімнат для розгортання діяльності прес-клубу.

— **Припустимо, я — журналіст-екскурсант — прийшов ознайомитися з вашою діяльністю. Що я побачу, почую?**

— По-перше, ми активно працюємо над створенням мережі кореспондентів для розділу «Преса» електронної газети «Усе — всім». Це надзвичайно перспективна розробка Інституту проблем реєстрації інформації, що його очолює академік В'ячеслав Петров. Офіційним представником розділу є наш прес-клуб. Уже найближчим часом через комп'ютерний зв'язок зможемо передавати необхідну інформацію, блоки повідомлень, навіть цілі газети охочим їх отримувати. Абонентами і джерелами інформації згодилися бути кілька агентств та газет. Гадаю, їх кількість зростатиме. Серед них — така неординарна організація, як телекорпорація «ЮТАР». До речі, все справді починається з малого. Ми запропонували генеральному директору «Електронмашу» п. В. Мові свої послуги у видавничій діяльності. В свою чергу, попросили допомогти з комп'ютерною технікою. Це дурниці, коли кажуть: наша техніка — відстала. Треба знати, як її застосувати. Ми, наприклад, дуже вдячні «Електронмашу». У всякому разі, користуючись виключно цими можливостями, ми цими днями отримали запрошення на Європейський симпозіум засобів масової інформації «EUROMEDIA-93», який відбудеться 22—24 вересня у Відні. На часі створення радіоредакції прес-клубу. А ще можете зауважити не таку вже й дивовижну для себе річ — як прес-клуб бореться за виживання газети «Нова молода гвардія», яку хотілося б бачити газетою прес-клубу, орієнтованою на молодіжні проблеми.

— **А тепер, якщо не таємниця, хто складає ядро вашої «корпорації», власне, хто визначає її творче обличчя?**

— Поки що це наше правління. До нього увійшли відомі вам фахівці: М. Сорока — редактор газети «Урядовий кур'єр», В. Іванина — працівник прес-служби Президента України, Людмила Лисенко — віце-президент Держтелерадіомовної компанії України, В. Дончик — академік, редактор журналу «Слово і час», П. Перебийніс — редактор журналу «Київ», А. Москаленко — директор Київського інституту журналістики та комунікацій, О. Хализов — головний редактор редакції радіомовлення на Київ, І. Чумак — редактор газети «Київська правда».

— **Це правління. А хто може бути членом прес-клубу? Які моральні, професійні вимоги до вступника?**

— Членом прес-клубу може бути будь-яка журналістська, громадська, державна, бізнесова (як член-спонсор) організація, окремі журналісти, якщо вони підтримують статут і є згода правління на їх прийняття до клубу.

— **Чи це означає, що не кожен зможе розраховувати на членський квиток клубу?**

— Саме так. Про це вже йшлося на початку розмови. Клуб є клуб, і його члени мають право зустрічатися і спілкуватися з тими, з ким їм приємно, чи на даний час потрібно. Для інших є (чи будуть) інші клуби. Дай Боже, щоб їх більш було, схожих і водночас відмінних. Від цього, певен, виграють тільки журналісти, наша преса, зрештою — Україна.

Якщо ж у кого виникнуть запитання чи пропозиції... наш телефон поки що — 221-15-24.

Олесь ЗУБАТИЙ.

УКРАЇНІ—СТАТУС ЯДЕРНОЇ ДЕРЖАВИ

Володимир ШЛЕМКО — 38 років, одружений, народний депутат України, начальник управління культури Івано-Франківської облдержадміністрації, голова Всеукраїнського політичного об'єднання «Державна самостійність України». Закінчив Чернівецький будівельний технікум і акторське відділення Харківського інституту мистецтв. Навчається заочно на IV курсі юридичного факультету Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка.

Розглядаючи комплекс питань, пов'язаних з ратифікацією Договору СТАРТ-1 та приєднанням до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, слід насамперед виходити з національних інтересів України. Але вся біда в тому, що ані Президент, ані Верховна Рада не визначили ці інтереси. Тож не дивно, що Президент нашої держави вважає, що в інтересах України якнайшвидше перетворити її в без'ядерну, тому навіть узяв, було, в Мінську підвищені зобов'язання ліквідувати всі стратегічні ракети до кінця 1994 року.

Президент США Білл Клінтон нещодавно відверто заявив, що він спонукував Київ «відмовитися від ядерної зброї». «Нам не потрібне збільшення кількості ядерних держав»,— як відрубав Президент США.

Але для чого тоді, власне, потрібна ядерна зброя Сполученим Штатам, якщо Україна, на їх думку, може без неї спокійно обійтися.

Згідно з національною військовою стратегією США, «завдання ядерних сил — стримувати використання зброї масового знищення та захищати від загрози застосування переважаючих звичайних озброєнь». Тож виходить, що ми можемо спокійно спати, бо Україні не загрожує ні зброя масового знищення, ні переважаючі звичайні озброєння будь-яких агресорів.

Та, на щастя, не всі за океаном думають так, як Білл Клінтон. Більш того, складається враження, що дехто на Заході навіть краще розуміє національні інтереси України, аніж її керівництво. Так, Стефен Чемпен у «Чикаго трїб'юн» від 14.01.93 р. нагадує, що «історія України — то переважно хроніка вторгнень і утисків з боку Росії»,— а тому,— «найкращою запорукою виживання України є ядерна зброя», і, врешті, робить дуже цікавий висновок, що українці «були б божевільні, якби принесли себе в жертву на вівтар нерозповсюдження ядерної зброї». І вже зовсім відверто висловився оглядач «Нью-Йорк таймс» від 07.01.93 року: «Ставлення, яке Україна відчуває з боку Росії та Вашингтона, може бути сформульовано таким чином: «Віддавайте свої ракети та йдіть під три чорти».

Правда, як компенсацію за малодушність США пропонують подачку в розмірі 175 млн. доларів, аби заохочені українці, ніби божевільні, давлячись американською жуйкою, пішли під три чорти на узбіччя цивілізованого світу.

Та невже немає альтернативи без'ядерності України? Президент України Л. Кравчук, міністр закордонних справ А. Зленко та деякі інші високі посадові особи доводять, що альтернативи немає, посилаючись при цьому на експертів, які вважають, що Україна неспроможна стати ядерною державою. Не знаю, які експерти консультували нашого Президента, але навіть у такому поважному англійському журналі, як «Економіст» за 09.01.93 р. констатується, «що єдина серед неросійських республік Україна має достатньо вчених, щоб самостійно стати ядерною державою, якби забажала потратити час та кошти».

Річ тут, безумовно, не тільки в часі і коштах, а насамперед у відсутності політичної волі. Чи не дивно, що карликовий Ізраїль спромігся, хоча й неофіційно, стати фактично ядерною державою, а найбільша за територією європейська держава Україна виявляється на це неспроможна. Також треба врахувати те, що крім офіційно визнаних п'яти ядерних держав ще більше є таких, які де-факто вже стали ядерними або на порозі виготовлення ядерної зброї. Тож чи можна Україні в такій ситуації добровільно ставати без'ядерною, а отже і беззахисною державою?

Дехто наївно плекає надії, що можна добитися надання реальних гарантій безпеки від США, Росії та інших ядерних держав. Але історія дає чимало прикладів, коли дане слово порушувалося, а гарантії вщерть розбивалися підступністю і лицемірством. Та й хто в такий непевний час може гарантувати безпеку іншій державі, якщо навіть США вважають, що для них «реальна загроза — це загроза невідомості і невпевненості». Сподівання, що можна буде сховатись під ядерні парасольки США і Росії не витримують ніякої критики, бо, бігаючи від однієї парасольки до іншої, обов'язково втрапиш під радіоактивний дощ.

Лише як підступну провокацію можна кваліфікувати дії США, Росії та деяких інших держав, які в надзвичайно складний для молодої Української держави час штовхають її до повного економічного краху, змушуючи фінансувати грандіозну і надзвичайно складну програму знищення ядерної зброї.

Слід визнати, що включення до Декларації про державний суверенітет України пункту про набуття Україною в майбутньому без'ядерного статусу, потягнуло за собою прийняття цілого ряду документів, які поняття «майбутнє» втискають у термін 7 років. Зокрема, лише зрадою національних інтересів України можна вважати вивезення з її території в Росію тактичної ядерної зброї.

Такий перебіг подій ставить під загрозу національну безпеку України, абсолютно не враховуючи геополітичне становище нашої держави і політичну нестабільність у світі. Все це робиться на догоду імперським амбіціям США, які взяли на себе місію встановлювати новий світовий порядок, а також на догоду Росії, яка ніяк не може змиритися з фактом утворення Української держави, а тому, висуваючи територіальні претензії та проводячи цілеспрямовану роботу щодо дестабілізації обстановки в Україні, підриває основи її державності.

Величезною помилкою з боку України була згода на включення до Лісабонського протоколу статті 5, згідно з якою Україна вважається як такою, що не володіє ядерною зброєю.

Також слід відзначити, що Договором СТАРТ-1 передбачається скорочення лише 36 відсотків ядерних боєзарядів і засобів їх доставки. Це повинно стосуватись і України, хоча американська сторона посилається на лист Президента Леоніда Кравчука від 7 травня 1992 р. до Президента Джорджа Буша, в якому береться зобов'язання знищити всі стратегічні наступальні ядерні озброєння на території України протягом 7 років. Договір СТАРТ-1 був укладений лише після 9 років напружених переговорів між Сполученими Штатами Америки і Радянським Союзом. Натомість від України вимагають негайної його ратифікації. Верховній Раді також слід утриматись від ратифікації Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Нам поспішати нікуди. Світ зачекає.

Можна з твердістю сказати, що наявність на території України ядерної зброї є могутнім стримуючим і стабілізуючим фактором, гарантує безпеку нашої держави і відповідає її національним інтересам. Тож дуже дивно чути з вуст деяких наших державних діячів з оточення Президента, Кабінету міністрів, що наявність в Україні ядерної зброї навпаки не відповідає її національним інтересам.

Що ж, можливо тоді, на думку Кабінету міністрів, національним інтересам України відповідає його неприпустиме зволікання з вирішенням одного з найголовніших питань економічної реформи — структурної перебудови макроекономіки, створення замкнутих циклів виробництва стратегічної продукції, без чого взагалі неможливе існування самостійної держави і проведення незалежної політики. Не займається уряд і проблемами 43-ї ракетної армії, особовий склад якої до цього часу не присягнув на вірність українському народові.

Керівництву України треба проявити політичну волю, державну мудрість і докорінно змінити свою без'ядерну позицію.

Якщо Україна прагне відігравати належну їй роль у світі, то повинна проголосити себе ядерною державою і домогтися повного контролю над ядерною зброєю. Не треба лишень боятися міжнародної ізоляції. Навпаки, ставши без'ядерною, Україна перетвориться в третьосортну країну, маріонетку імперських амбіцій США і Росії.

Верховна Рада України повинна проявити у цьому питанні мудрість, мужньо витримати безпрецедентний тиск Заходу та Сходу і не обміняти на долярову подачку незалежність Української держави, інакше вийде, як сказав колись Тарас Шевченко: «За шмат гнилої ковбаси у вас хоч матір попроси, то оддасте».

Володимир ШЛЕМКО, народний депутат України, голова Всеукраїнського політичного об'єднання «Державна самостійність України».

У партіях та рухах

Тільки справедливість примирить народ

Без сумніву, народ України все ще чекає змін, особливо в соціально-економічній сфері. Але не всі. Певна частина населення, яка вже отримала своє і стала впливати на життя в країні, набираючи політичної і фінансової сили, жодних змін не потребує — вони для неї навіть небезпечні. Поки що ця частина надзвичайно мала, проте істотне збільшення її було б усім тільки на користь, незважаючи на її консерватизм. На жаль, і з роками вона буде незначною — за умови стихійності і нерегульованості цього процесу з боку держави.

Що потрібно зробити для того, щоб з'явилося більше заможних людей? Перш за все держава має взяти на себе принципову функцію формування таких відносин в суспільстві, які грунтувалися б на балансі інтересів, усіх верств населення і взаємозумінні. Завдання це нескладне за умілого розпорядження владою, та й авторитет останньої тільки зросте і підтримка буде, коли народ України повірить її цілям.

Що ж влада упускає, можливо, й ненавмисно? Центральне питання сьогодення — ставлення народу до своєї власності, якою уже декілька десятиліть користується держава. В усіх країнах світу державна власність є гарантом їх могутності й незалежності. У нас вона на цей час становить 94 проценти, але колесо роздержавлення продовжує обертатися. Одночасно запроваджуються ринкові відносини, які формуватимуться не рік і не два і заберуть ще багато сил та енергії.

Ось тут владі і сказати б своє слово, чітко регулюючи процеси роздержавлення через трирівневий ринок: державної власності, вільного підприємництва і змішаний. У власності держави обов'язково повинні залишитися підприємства оборони, космосу, зв'язку, комунікації, залізничний транспорт, природні багатства, фундаментальна наука. Чому не можуть вони ще певний час відійти від держави? Мабуть, тому, що в нашій країні приватизувати їх сьогодні нікому не під силу. Тож йтиметься про іншу народну власність, на сьогодні ще державну. Як з нею вчинити?

Розібравшись з вищесказаним, що є ціль і що є засіб, і переконавшись, що роздержавлення — передача народові його власності — не може бути прибуткове, а лише витратне, отже, можемо сказати: для держави однаково, кому ця власність дістанеться. А коли наша молода держава хоче стати справді правовою, то вона має бути гарантом рівного права усіх громадян на цю власність.

Це надзвичайно важливо ще й тому, що несправедливий її розподіл закладає несправедливість не тільки в сучасному суспільстві, а й на майбутні покоління.

А як же повестися з тією категорією громадян України, які не можуть ефективно використовувати свою частку державної власності? Окрім динамічної, держава повинна бути гарантом і статичної справедливості — дати старшому поколінню гідне життя.

Коли станеться так, як запропоновано, ми обов'язково прийдемо до примирення і згоди, а народ України віритиме у справедливість того, що відбувається, знатиме, що державна власність переходить у руки тих, хто вкладе в діло свої зусилля, талант і поліпшує його життя. Інакше у зв'язку з відірваністю значної більшості населення України від власності, коли його надії на справедливе роздержавлення спільно надбаного десятиріччями багатства не підтвердяться, можливе виникнення так званого бонапартистського режиму: населення підтримає ту силу, яка йому це гарантуватиме. Усвідомивши викладене, влада повинна відповідально поставитися до порушеної проблеми.

Михайло ГРЕЧКА, голова Української партії справедливості (УПС).

Продиктовано в номер

Сесія Севастопольскої міськради

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Вирішено обговорити й питання про притягнення до адміністративної відповідальності за організацію народного віча депутатів Олександра Круглова й Наталії Васильєвої.

У роботі сесії беруть участь представники командування ЧФ, ВМС України, держадміністрації міста, громадських організацій, об'єднань. Депутатам роздано три проекти рішення. Крім основного, виробленого комісією, свої проекти подали севастопольське відділення всекримського конгресу депутатів всіх рівнів «За мир, демократію й громадянську злагоду», депутатська група «Україна». Зокрема, в альтернативних проектах пропонується зажадати від Верховних Рад і Президентів Росії й України до 1 вересня звернутися до Міжнародного суду ООН у Гаазі з позовом щодо проблем територіальної приналежності Севастополя й «поділу чи неподілу» ЧФ. У проекті групи «Україна» пропонується, зокрема, засудити «як провокаційні демонстративні польоти бойових винищувачів ЧФ над містом».

В усіх трьох проектах створення так званої російської народної ради пропонується визнати незаконним.

З доповідями виступили голова міської Ради Віктор Семенов і представник Президента України у Севастополі Іван Єрмаков. Після короткого обговорення депутати вирішили продовжити роботу в комісіях для вироблення остаточних рішень сесії.

Якщо справедливість, то для всіх

Партійне життя

На політичну арену країни Українська партія солідарності та соціальної справедливості вирвалася з космічною швидкістю. Таке чув від багатьох делегатів установчого з'їзду. Проте достовірно знаю, що народжувалася вона не так стрімко і в муках однієї людини — австрійського бізнесмена Едуарда Лашутіна. В Україну він повернувся заможною людиною і створив спільне з українськими партнерами підприємство «Едланд». Едуард Іванович свою частку вносив не тільки валютою, а й... ідеєю.

Зізнаюсь, коли вперше почув про його підприємницьку діяльність, подумав: тепер він заексплуатує наших... Та вийшло все навпаки — Лашутін перш за все потурбувався про робітників, які примножують капітал. І може, задоком майбутньої партії солідарності і соціальної справедливості стала профспілка, яку він створив на всіх підприємствах фірми «Едланд». Бо ідеї соціальної справедливості і лягли в основу профспілки. Здавалося, що Лашутіну до нас всіх? З нашими злиднями, життям від зарплати до зарплати, вимолюванням у держави більш менш людських умов для роботи і відпочинку. А він цю нашу боротьбу за виживання відчуває гостро. І крім співчуття вирішив скласти свою програму соціального захисту людей, якій підпорядкував і економічну стратегію розвитку України, правову базу. Але як одному здійснити її? Навіть з таким інтелектом, як у Лашутіна. У нас це — неможливо.

Едуард Іванович, мабуть, зрозумів це ще три роки тому, коли дав, як на мене, цікаве інтерв'ю газеті «Вечірній Київ». У ньому він висловив корисні думки щодо входження у ринок, залучення інвестицій і передбачив... демонтаж СРСР. Здавалося — до його думок прислухаються в уряді, запросять проконсультувати. Але партійні функціонери, мабуть, лише скривилися, прочитавши про демонтаж СРСР. І як все вийшло? Так і хочеться сказати: за Лашутіним. Хоча лаври провидця йому не потрібні. Едуард Іванович наперед прорахував ситуацію, виходячи з наших соціальних даних.

Ось ці три роки він і виношував ідею створення політичної партії, яка б могла об'єднати вільних людей і розпочати побудову суспільства без ганебного приниження та остраху людини за своє майбутнє.

Така партія народилася завдяки тому, що ідеї Лашутіна опанували у тих містах України, де діють українсько-австрійські підприємства фірми «Едланд». Сам засновник дещо здивувався, що, крім інтелігенції і підприємців, нову партію підтримали робітники. Особисто я нічого дивного у цьому не бачу, бо, пропрацювавши на одному з підприємств «Едланду», робітникові є що втрачати. Ні, не кайдани, а соціальну захищеність, стабільну зарплату, людське ставлення до нього як особистості з боку керівництва. А програмні принципи партії солідарності і соціальної справедливості якраз і проголошують прогресивний прагматизм, свободу праці і підприємництва, соціального партнерства, соціальної справедливості.

На установчому з'їзді головою координаційної ради Української партії солідарності та соціальної справедливості обрано Едуарда Лашутіна. Проголошуючи політику здорового глузду в усьому, партія розпочне підготовку до нових виборів у парламент, запропонує вона і свою економічну програму виведення країни з кризи, яка значно відрізняється від державної. І ще одне — УПССС не має наміру з'ясовувати стосунки з «лівими» і «правими», а намагатиметься об'єднати зусилля суспільства в ім'я загального процвітання і злагоди народу.

В одній з газет прочитав, що нова партія нарощує мускули в областях України, готуючись до установчого з'їзду. Мені здалося, що вона нарощувала інтелект, який допоможе УПССС боротися за місця у новому парламенті та уряді. Тобто пробиватися до влади, але цілком законним і цивілізованим шляхом, переконуючи інших у перевагах своєї програми і практичних дій.

Олександр БІЛИК.

З варяг у греки і ще південніше

Щось новеньке

З дванадцяти угод, підписаних під час недавнього перебування Л.Кучми в країнах Балтії, п'ять угод стосувалися транспорту. При цьому всерйоз говорилося, що старовинний «шлях із варяг у греки» має шанси відродитися. Йдеться, зокрема, про те, щоб у ближчому майбутньому зв'язати залізницями балтійські і чорноморські порти. Для Балтії й для України це буде набагато зручніше й дешевше, ніж морський шлях довкола Європи.

Тим часом міністр транспорту України О.Климпуш побував в Ірані, зустрівся зі своїм колегою Махомедом Саїді Кія. Підписано угоди про авіаційний, автомобільний та морський транспорт. Міністри домовились про співробітництво двох країн у міжнародних організаціях ІКАО та ІАТА та про створення постійної українсько-іранської комісії з питань транспорту.

Олексій ТРУСОВ.

Конкурси



Як швидше перетнути кордон

Закінчився конкурс на кращий проект нового прикордонного переходу.

Ідея цього конкурсу належала торговому консулові Республіки Польща у Львові панові Анджею Цинзерлінгу. Років півтора тому він висловив її на прес-конференції у Консульському агентстві. Тоді українсько-польський кордон на КПП у Шегинях-Медіке лихоманило: черга по обидва боки кордону розтягалася на кілометри, машини й автобуси простоювали у чеканні митного огляду по кілька діб. Питання про будівництво нових КПП постало, як кажуть, руба.

Днями журі, очолюване деканом архітектурного факультету Львівського політехнічного інституту, членом-кореспондентом Академії архітектури України Богданом Черкесом і професором, ректором Жешувської політехніки Станіславом Майкою, підбило підсумки конкурсу.

Перше місце присуджено проектам Роберта Чемежинського (Жешув) та Ігоря Чмира (Львів).

Другу премію присуджено проектам Олени Бальмич (Львів) і Томаша Кусека (Жешув). Третю — проектам Ірини Гаврилюк та Марії Гринчишин (Львів), Томаша Литвицького і Лешека Цюркота (Жешув).

На знімку: організатори конкурсу — торговий консул Республіки Польща у Львові Анджей Цинзерлінг (у центрі) і ректор Львівського політехнічного інституту професор Юрій Рудавський (праворуч) вручають премію Ігореві Чмиру.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА.

Легкий шок у «Білому домі»

Повідомлення з Нью-Йорка про хід обговорення Радою Безпеки звернення України завдало розгубленості завжди впевненим у собі і своїй правоті російським парламентаріям. Відомий російський демократ Г. Саєнко настільки не повірив почутому, що відразу ж, біля мікрофона, став вимагати «серйозного розслідування і висновків». Не інакше тепер прийматимуть рішення про юрисдикцію над Нью-Йорком чи про розпуск ООН. Так прокоментували ці промови присутні у парламенті РФ журналісти.

Тим часом тема Севастополя нині звучить в різних московських аудиторіях. Обговорювалась вона і на зустрічі посла України В. Крижанівського з московською громадськістю, організованій Мосрадою. Після цієї зустрічі її голова М. Гончар сам вирушив до «Білого дому». Просив парламентаріїв відкликати абсурдне рішення. Не послухали.

Про «севастопольську» постанову знову заговорили російські нардепи і вчора, 22 липня. Відразу кілька депутатів запропонували своїм колегам прислухатися до голосу найбільш авторитетної міжнародної організації — Ради Безпеки ООН. Але в Москві знову взяла гору «власна гордість». Заклики залишились голосом волаючого в пустелі.

Кворум — друг хабара

Знай наших!

У складну ситуацію потрапили правоохоронні органи, СБУ області. Директора Чернігівської ТЕЦ В.Косарєва спіймали співробітники управління Служби безпеки, як мовиться, на гарячому — при отриманні понад 1000-доларового хабара, викриті його «багатотонні» махінації з міддю, що пішла за кордон.

Він і сам щиросердно зізнався у скоєному. Проте завдяки тому, що сесія Новозаводської райради не мала кворуму, не вистачило голосів для того, щоб задовольнити подання обласної прокуратури про притягнення депутата-директора до кримінальної відповідальності. Отже, до наступної осінньої сесії у нього є час подумати, як знайти вихід із скрути. А там, може, депутати знову не зберуться. Адже провести останнім часом, скажімо, сесію міськради стало проблемою. Більшість депутатів навіть після того, як їх прізвища за ігнорування Ради опубліковані в газеті, не приходять на депутатські форуми.

Тим часом, як повідомив по міському телебаченню В.Косарєв, немає достатньо коштів для закупівлі пального для міста. Хоча офіційні особи підтверджують чутки, що на ТЕЦ стоять закуплені іноземні автомашини по 42 тисячі доларів кожна...

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Всьо чотко!

Вдаримо дешевою горілкою по дорогих указах!

Черкаси чекали сенсацію: директор МП «Геолекс» Валерій Проценко через місцеву пресу і телебачення пообіцяв розбити і спалити у центрі міста під постаментом «дорогого Ілліча» кілька десятків пляшок «Оковитої» — «на знак протесту і громадянської непокори» властям і державі, котрі відомими постановами заборонили торгувати вітчизняними горілчаними виробами недержавним підприємствам. Від цього черкаський негоціант, закупивши до заборони значну кількість спиртного, терпів збитки.

Однак сенсації не сталося. У призначений день і час під охороною вояків УНСО з'явився сам бунтар і заявив у мегафон, що «кіна не буде»: місцева влада схаменулася і за кілька годин до «вияву непокори» дала дозвіл на реалізацію залишків горілки. Отже, «великий розлив» не відбувся, зате усі бажаючі змогли придбати у крамницях «Геолексу» горілку за цінами... січня дев'яносто третього (552 карбованці за пляшку). Тепер черкащани кажуть, що у бізнесмена Проценка набагато більші шанси перемогти у передвиборній кампанії, ніж «навіть у соціалістів...»

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Коротко

Нессі відпочиває в Криму?

Спеціалісти Інституту океанології Академії наук України мають намір розпочати детальне обстеження кримського шельфу. В числі завдань — перевірка даних про появу у водах Чорного моря кримського Нессі. Велетенські зелені чудовиська бачили в акваторії Коктебелю, поблизу Нікітського ботанічного саду та в інших місцях.

Олександр ПІЛАТ.

Ліки з Німеччини

На днях у Києві побував з гуманітарною місією президент Німецько-Східного Форуму пан Йоахим Мюллер. Він привіз до спеціалізованого санаторію «Ластівка», де лікуються діти, хворі на діабет, медикаменти (насамперед — інсулін) та прилади для контролю кількості інсуліну в організмі.

Як повідомив пан Мюллер, це не є одноразова акція, Фонд розробив довгострокову програму допомоги нашим хворим дітям.

Отакої!

Погано пахне

Надзвичайний сюрприз чекав на переселенців з чорнобильської зони, для яких у Гостомелі Київської області споруджено 50 індивідуальних житлових будинків. Мало того, що вони не підключені до мереж водо- і теплопостачання, то цей мікрорайон залишився ще й без... каналізації. В немилість потрапили школа, дитячий комбінат і навіть лікарня на 60 ліжок та поліклініка на 250 відвідувань у зміну.

За проектом тут передбачалося спорудити два резервуари місткістю 100 кубічних метрів з підключенням до існуючої каналізації. Але комусь, мабуть, це здалося недозволеною розкішшю. Тому побудовано лише два відстійники місткістю по 60 кубічних метрів кожен. Правда, залишається повідомити, хто, чим і куди вивозитиме стоки.

Дмитро КОМАРЕНКО.

Подробиці

Крах неоімперської ілюзії

Нагадуванням російському парламенту про Договір між Російською Федерацією і Україною від 19 липня 1990 року, де сторони зобов'язалися поважати територіальну цілісність одна одної відповідно до існуючих кордонів, закінчилося засідання Ради Безпеки ООН. Найвищий орган найбільш представницької міжнародної організації однозначно заявив: постанова Верховної Ради Росії стосовно Севастополя не має сили. Поділяючи глибоку стурбованість України у зв'язку з прийняттям зазначеної постанови, члени Ради Безпеки підтвердили територіальну цілісність України відповідно до Статуту ООН.

Згідно з першими коментарями зарубіжної преси, заява РБ ООН засвідчила: міжнародний авторитет молодої Української держави зростає. Багато західних інформаційних агентств також наголосило, що засідання Ради Безпеки 20 липня — велика заслуга української дипломатії.

Хоча в Україні відразу після оприлюднення постанови парламенту Російської Федерації щодо Севастополя та одностайного голосування за неї російських нардепів були впевнені в її протизаконності, цю впевненість треба було ще підтвердити буквою міжнародного права. Саме з цією метою вирушила до штаб-квартири ООН в Нью-Йорку офіційна делегація на чолі із заступником міністра закордонних справ України Б.Тарасюком. Він мав зустрічі з головою Ради Безпеки Об'єднаних Націй, з постійним представником Росії при цій найвпливовішій міжнародній організації, а також з іншими членами РБ, зокрема представниками США, Китаю, Франції, Японії, Угорщини, Пакистану і Бразилії. Усі вони були поінформовані про занепокоєння українського уряду у зв'язку із сумновідомим рішенням Верховної Ради РФ.

Такий дипломатичний демарш мав неабиякий успіх. Минулого вівторка відбулося спеціальне засідання РБ ООН на «севастопольську» тематику. На ньому виступив Б.Тарасюк, постійний представник Росії при ООН посол Ю.Воронцов, постійний представник Пакистану посол Д.Маркер.

У своєму виступі заступник глави зовнішньополітичного відомства України, зокрема, сказав, що безвідповідальна постанова російської Верховної Ради не може бути кваліфікована інакше, як грубе нехтування принципів і норм міжнародного права, як посягання на територіальну цілісність України. Тому Українська держава розглядає згадане рішення як таке, що не має жодних правових підстав і жодних правових наслідків, наголосив Б.Тарасюк.

«По суті — це міна уповільненої дії, власник якої не уявляє її руйнівної сили», — зауважив український дипломат. На думку Б.Тарасюка, внутрішньополітична боротьба в будь-якій країні не повинна виливатися за межі її державних кордонів і зачіпати інтереси інших держав. Інакше під сумнів потрапить вся система міжнародних відносин. Не бачити й не розуміти цього, сказав він, — свідомо уникати реальності й залишатися у полоні ілюзій.

Ю.Воронцов, зі свого боку, запевнив членів Ради Безпеки, що, виходячи з принципів недоторканності кордонів, Росія має намір суворо дотримуватися основоположних норм цивілізованої поведінки держав на міжнародній арені. Того ж дня, до речі, у штаб-квартирі ООН розповсюджено заяву МЗС Росії. У ній підтверджується, що постанова Верховної Ради РФ про статус Севастополя розходиться з лінією Президента та уряду Росії на реалізацію інтересів цієї країни у питаннях Чорноморського флоту, базування ВМФ Російської Федерації на українській території. Там же наголошено, що будь-які складні проблеми можна розв'язувати лише в рамках політичного діалогу.

Члени Ради Безпеки, підтвердивши після обговорення територіальну цілісність України, також вітали зусилля президентів та урядів двох держав, спрямовані на розв'язання конфліктів мирними заходами. На засіданні все ж вирішено й надалі тримати це питання у полі зору Ради Безпеки ООН.

Від незалежності — ні на міліметр

З перших вуст

«Ми — на боці України, підтримуємо її. Вважаємо, рішення російського парламенту щодо Севастополя небезпечним прецедентом. Адже такі рішення можуть створювати конфлікти, непідконтрольні політикам». Така офіційна позиція уряду Куби, яку висловив на прес-конференції для українських журналістів Надзвичайний і Повноважний Посол цієї держави в Україні Діохенес Ернандес Асторга.

А присвячена вона була 40-річчю штурму казарми Монкада молодими революціонерами на чолі з Фіделем Кастро, натхненними ідеями національного героя кубинського народу Хосе Марті, з чиїм іменем пов'язана більш як столітня історія національно-визвольного руху на цьому карибському острові. Діохенес Ернандес Асторга розповів присутнім про досягнення Куби в економічній, соціальній, культурній, наукові сферах за 34 роки незалежності. Йшлося й про проблеми держави, що особливо гостро відчуваються після розпаду СРСР і всього соціалістичного табору. Через це, скажімо, імпорт країни скоротився всього за два роки наполовину. 85 відсотків всієї торгівлі Куба здійснювала з цими країнами. Сьогодні не вистачає сировини, запасних частин, енергоносіїв, нема ринку збуту товарів, що продукує Куба. І все це сталося, підкреслив кубинський дипломат, на фоні посилення економічної блокади з боку США. Згідно з ухваленим за попередньої адміністрації законом Торічеллі, Америка присвоїла собі право застосовувати санкції до країн, котрі підтримують торгові відносини з Кубою. Заборонено філіалам американських корпорацій у третіх країнах вести торгівлю з цією карибською країною. Суднам, які прибувають до Куби з метою комерції чи обслуговування, не дозволяється заходити в американські порти протягом півроку і т.ін.

Україна, підкреслив Діохенес Ернандес Асторга, єдина країна з республік колишнього СРСР минулого року на засіданні Генеральної Асамблеї ООН проголосувала за резолюцію про скасування економічної блокади Куби. Резолюцію, яку було ухвалено ООН.

Відповідаючи на запитання журналістів, що стосувалися, зокрема, безкорисливої допомоги Україні в оздоровленні та лікуванні чорнобильських дітей, про вартість цієї допомоги, пан посол заявив: «Куба ніколи не рахувала, скільки це коштує». За три роки кубинські лікарі прийняли на лікування близько 12 тисяч українських дітей і готові приймати до 10 тисяч дітлахів щороку.

Діохенес Ернандес Асторга також інформував журналістів про готовність України придбати у Куби найсучасніше діагностичне обладнання, технології, медикаменти в обмін на зерно, олію і сухе молоко.

Торкаючись питань взаємовідносин з іншими країнами, пан посол зазначив: в України і Куби у цій сфері багато спільного. Обидві країни мають могутніх сусідів, яким не подобається сам факт незалежності наших держав. Є країни, які хочуть бачити і Україну, і Кубу молодшими братами чи малими дітьми, не маючи на те ніяких прав. Хочуть вказувати їм, як будувати свій дім.

— Як представник держави, що 34 роки відстоює свою незалежність, — сказав Діохенес Ернандес Асторга, — я переконаний, що у питаннях суверенітету і державної незалежності не можна відступати ні на міліметр. Треба мати терпіння, інтелігентність, розум, щоб не допустити провокацій. Це наша принципова позиція, і від неї ми не відступимо ні на крок.

Світлана ПИСАРЕНКО, Ігор ГРУШКО.

Експрес-інформація

Азербайджан: у політиці без змін

Голова азербайджанського парламенту Г.Алієв звернувся до світового співтовариства з проханням вжити рішучих заходів проти Вірменії для припинення наступу її військ у напрямку Агдама.

Азербайджанські інформаційні агентства передали повідомлення, що вірменські військові формування захопили околиці міста. Представники ж Вірменії спростовують цю інформацію. Вони зазначають, що їхні війська проводять операцію на знищення артилерійських позицій в районі Агдама, щоб покласти край обстрілам Нагірного Карабаху.

А в самому Азербайджані політичне становище залишається напруженим. Розпочався судовий процес над активістами Народного фронту, не виходять опозиційні газети.

І знову переговори

План поділу Боснії і Герцеговини на етнічні зони буде в центрі уваги мирних переговорів, що розпочалися сьогодні у Женеві. У них візьмуть участь представники сербів, хорватів і мусульман.

Напередодні зустрічі міжнародний посередник ООН заявив, що командувачі хорватів і мусульман вже домовилися про припинення боїв у районах, де діють їхні військові формування. Також досягнуто домовленості про припинення сербського наступу на Сараєво.

Порозуміння цілковите. В Бонні задоволені

Уряд Чехії ухвалив угоду із Словаччиною про безвізовий перехід спільного кордону для громадян обох країн. Ця ж угода передбачає посилення контролю на кордоні з Німеччиною. Основна мета такого заходу — перешкодити мешканцям Східної Європи нелегально перебиратися на Захід. У Бонні висловили задоволення такими діями Чехії і Словаччини.

Золотий журавель у руках

У Києві відбулося урочисте підписання угоди "Про регулярне повітряне сполучення" між Україною та Швейцарською Конфедерацією. За дорученням урядів своїх країн угоду підписали Надзвичайний і Повноважний Посол Швейцарії в Україні пан Армін Камер та заступник міністра транспорту України, директор департаменту авіаційного транспорту Володимир Ращук. Згідно з Чиказькою конвенцією про цивільну авіацію 1944 року завдяки підписанню угоди співробітництво між «Air Ukraine» та швейцарською компанією «SWISS AIR» здійснюватиметься на паритетних засадах. На сьогодні Україною підписано 17 подібних угод з іншими державами.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

У російських військових терпець урвався

З «гарячих» точок

Росія має намір зміцнити свою військову присутність у Таджикистані й проводитиме більш жорстку політику по відношенню до будь-яких тутешніх угруповань, які посягатимуть на безпеку її військовослужбовців. Про це свідчать результати дводенного візиту в Душанбе глави російського військового відомства Павла Грачова.

Візит відбувся незабаром після відомих трагічних подій на таджицько-афганському кордоні, коли було фактично знищено 12-ту заставу, а її особовий склад майже повністю загинув. Російський міністр розцінив те, що сталося, як національну трагедію для його країни, а дії організаторів нападу як втручання у внутрішні справи Росії. Він повідомив, що має намір опрацювати «адекватні заходи», щоб не допустити подібного знову. Які конкретні заходи малися на увазі, не зовсім ясно. Принаймні, про це не було сказано в офіційній заяві для преси, що була оголошена за підсумками візиту. Зокрема, як про один із заходів, може йтися про доукомплектування особового складу розквартированої у Таджикистані 201-ї російської дивізії. Але й тут немає повної ясності: за повідомленням ТАРС, направлення сюди додаткового контингенту не передбачається. За іншими ж даними, це може статися в найближчі дні або навіть години.

— Я не знаю, чи буде запланована нашим командуванням акція помсти у відповідь на дії таджицьких бойовиків і афганських моджахедів, але можу сказати точно: будь-яким їхнім спробам будемо якнайжорстокіше запобігати, — повідомив офіцер зі складу 201-ї дивізії.

Готовність відповісти ударом на удар була продемонстрована уже в перший день візиту Павла Грачова, коли з таджицького берега пролунали залпи, що відгукнулись могутньою луною по той бік Пянджа. Радіо Кабула розповсюдило після цього інформацію про загибель 300 чоловік у результаті обстрілу афганської території. У Москві це звинувачення спростували.

Але як би там не було, навряд чи варто розраховувати на те, що сильний залп у змозі остудити запал лідерів таджицької опозиції і встановити тишу на багатостраждальній землі біля підніжжя Паміру. Силові варіанти розв'язання громадянського конфлікту у Таджикистані не можуть дати серйозних результатів. Мир можливий лише після досягнення політичної злагоди усіма сторонами.

Російські військові розуміють цю істину і тому так настійно повторюють, що мають намір утримуватись від підтримки будь-якої із сторін таджицького конфлікту. Питання лише в тім, наскільки наміри співпадають з реальністю. І чи не опиниться Росія так само втягненою у внутрішні чвари Таджикистану, як це вже було в період афганської війни?

Юрій КУШКО.

Душанбе.

P.S. За останніми повідомленнями, що надійшли з Таджикистану, відомо: відбулася зустріч керівництва республіки з міністром безпеки Росії В.Баранниковим і командувачем прикордонними військами РФ В.Шляхтиним. Представники Росії висловилися за доукомплектацію прикордонних військ РФ призовниками з Таджикистану. Вони також підкреслили, що надійна охорона зовнішніх кордонів колишнього СРСР відповідає інтересам співдружності і національним інтересам Росії.

Фотофакт



План Маршалла для Африки —

так називають у Німеччині програму допомоги країнам Південної Африки, нещодавно схвалену федеральним урядом. Для розвитку зачатків ринкової інфраструктури в країнах Чорної Африки вже виділено 1,8 мільярда американських доларів. Ці кошти витрачатимуться на створення робочих місць, які не потребують від робітників спеціальної освіти і високої кваліфікації. Але заразом зменшують безробіття й розвивають сферу послуг.

На знімку: новостворений цех з виробництва кухонного причандалля та іграшок в Лілонгве /Малаві/.

Фото ДПА.

Не народився ще той, хто землю обманув би

Яготинський район на Київщині — мальовничий край із задумливими плесами ставків, неквапним плином річечок, тихими росами і запаморочливими пахощами некошених лугів. Екологічно чистий, не забруднений діяльністю людини шматочок української землі, 60 тисяч гектарів ріллі, яка спроможна прогодувати не лише людей, що тут мешкають, а й ще багатьох жителів міста.

А решта — проблеми, що й у всіх: іде боротьба за виживання. Про це й розмовляла кореспондент «Голосу України» з представником Президента у Яготинському районі Олександром ЙОСИПКОМ.



— Олександре Тимофійовичу, останні кілька років спостерігається досить швидке зменшення сільськогосподарського виробництва і реалізації продукції. Деякі політики прямо пов'язують цей факт з неспроможністю колгоспів і радгоспів і пропонують роздати землю по дворах. Що ви на це скажете?

— Спочатку скажу, що село ніколи політики не творило, воно споконвіку годувало людей. Але переконаний, що, розігнавши колгоспи і радгоспи, ми зробимо велику біду. А причину нинішньої ситуації вбачаю в розбалансуванні відносин держави і сільськогосподарських підприємств.

Поясню. Раніше утримувався сякий-такий паритет цін і ціноутворення між промисловим і сільськогосподарським виробництвами. Село животіло, але виживало. А нині воно поставлено в такі умови, що виживати вже навіть теоретично неможливо. Тепер виробляти м'ясо і молоко стало невигідно. Парадокс, але чим більше його виробляєш, тим збитковіше воно стає для виробника. А щонайменші намагання аграрників привести ціни на сільськогосподарські продукти у відповідність із затратами спричиняють шквал обурення: постраждає споживач.

Ось і виходить, коли ціни на сільськогосподарську продукцію зростають у десять разів, то вартість пального, техніки і запчастин до неї — у тисячі. То хіба є смисл селянинові виробляти молоко і м'ясо? Вже вигідніше виростити зерно і продавати його — клопоту з ним менше, а прибуток — більший.

Тож колгоспи й радгоспи тут ні при чому. Думаю, що за сьогоднішніх відносин держави і селянина неспроможною буде будь-яка форма господарювання.

— Чому ж так?

— А ось чому. Недавно я разом з районними спеціалістами зробив деякі обрахунки. Цікава картина виходить. Від реалізації, скажімо, одного кілограма хліба селянину дістається дев'ять відсотків прибутку, переробнику — 60, решта — торгівлі. Так само від виробництва одного кілограма молока. М'яса, цукру — 15, 20; 8 відсотків — виробникам, 50-60 — переробникам, решту забирає торгівля.

Як тут не згадати приказку, яку полюбляв повторювати Черчілль: «Не можна доїти козу, відрубавши їй голову». А саме це роблять наші законодавчі органи. Та ще й на прибуток розраховують. Довели до того, що нині селянин як про велике благо думає про можливість придбати гумові чоботи, кирзовики чи халати — оце такі ідеали.

— Але ж не скажеш, що наші законодавці не прагнуть змінити ситуацію?..

— От-от — прагнуть. Бачите, у нас склалася якась викривлена традиція: дбаючи про розвиток села, здійснюючи реформи і реорганізації, щоразу забувають порадитися з селянином, чи потрібні вони саме такі в господарствах? У цивілізованих країнах, розв'язуючи будь-які економічні проблеми, особливо ж цінові, «танцюють», як кажуть, від хліба. І вже потім лічать решту — аж до металу. А в нас — навпаки. Коли ж доходять до селянина, то сором'язливо опускаємо очі долу: «Візьми, що залишилося».

— А місцева влада спроможна хоч якось змінити ситуацію?

— Ми стараємося захистити жителів села. З одного боку — вийшли з пропозиціями до уряду про ліквідацію податку на добавлену вартість, яким оподатковувалися натуральна оплата, промислова продукція, що її випускали селяни, зарплата найманих робітників та інші.

З другого — знаходимо шляхи пом'якшення цінової атаки на селянина. До речі, робітники, котрі працюють на промислових підприємствах нашого району, одержують плату втроє вищу, ніж колгоспники. Тому ми встановили більш-менш справедливу натуроплату, що дозволяє, як кажуть, триматися на плаву.

— На що ви сподіваєтеся?

— На появу у вищих законодавчих і виконавчих органах влади людей зі здоровим глуздом, які розумітимуть, щоб мати віддачу від землі, у неї треба вкладати. А ми? Ось статистика: протягом останніх двох років у землевиробництво вкладено на третину менше мінеральних і органічних добрив. І знаєте — дива не сталося — рівно на третину менший був і врожай. Як казали наші діди: «Не народився ще той, хто землю обманув би».

Отож нині слід над цим замислитися. Сором, але ми переконалися: порушив технологію — недоодержав врожаю. У нас як було: агa, нема сьогодні гербіцидів — не вносимо. А може, Бог цього разу змилостивиться і бур'яни не ростимуть. Сівалок путящих немає — сіємо тим, що є — по 30 рослин на погонному метрі виростає. Буряки — як морква, — самі хвостики. У нас німці в спільному підприємстві працюють. То вони й не починатимуть роботи, коли чогось не вистачає, бо знають: вийде собі ж дорожче. А ми — абияк. Що, технологій не маємо? Маємо, і непогані. От якби ще й дотримували їх. Це просто-таки наше горе...

Сподіваємося, що зміни в господарюванні, зокрема паювання, підвищать інтерес людей до праці, змінять саму її мотивацію, а головне — зміцнять дисципліну, і насамперед технологічну. Тут відразу видно: як заробив, так і одержав.

— На порозі — жнива...

— Уже, вважайте, в хаті. Я не люблю робити якісь прогнози — з Богом і природою жартувати не можна. Але скажу, що всі господарства до жнив готові. Ця готовність далася нам величезними зусиллями. Найбільші труднощі з пальним, яким ми забезпечені на 70 відсотків. І лише третину з цього одержали від держави. У нас єдине прохання, навіть не прохання, а крик душі: забезпечте пальним, а ми зберемо все і без затримки, і без втрат.

— Отакий оптимізм?

— Це не оптимізм, а точний розрахунок. Ми в районі встановили такі умови оплати праці, за яких нікого не треба буде підганяти і ніхто не позиратиме на годинник — аби день до вечора.

Механізатори одержать 10-12 відсотків зерна валового збору, а не по три центнери, як було раніше. Половину заробленого видамо відразу, ще половину — після того, як кожен відремонтує свого комбайна і поставить його на зиміавлю у приміщення до кінця року.

Грошова оплата залежатиме від державної закупівельної ціни на зерно, вартості проданого хліба, який залишиться у господарстві, і від одержаного доходу. Підрахували, і вийшло, що механізатори на жнивах заробитимуть від одного мільйона карбованців і більше — по 45-80 тисяч за кожний жнивний день. Дійшли висновку, що такі стимули тепер найоптимальніші, щоб зацікавити людей працювати високоякісно.

І знаєте: ніхто нині не думає ані про страйк, ані про те, щоб дошкульніше ущипнути парламент чи уряд, попри велику несправедливість до села. Сьогодні одна турбота — зібрати хліб.

Бесіду вела **Валентина ПИСАНСЬКА.**

Яготинський район Київської області.

Польовий стан

Хліб від фермера

Директор Новоселівського елеватора, що в Березанському районі, Дмитро Вільмовський показав довгий список фермерів, які уклали угоди про продаж державі зерна цьогорічного врожаю. Хто на 5-10 тонн, а хто й на 30-40. Загалом же з фермерських ділянок до державної комори тут має надійти понад 1000 тонн зерна.

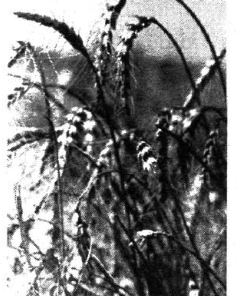
Дехто може сказати: якщо районне держзамовлення 45 тисяч тонн, то це — дрібниця. Представник Президента в Березанці Іван Шульга так не вважає.

— Це, — каже він, — лише початок. Хай сьогодні хоча б половина фермерів уклали угоди із заготівельниками, та якщо ми не підірвемо віру, що їх не обдурять, що держава — партнер надійний, то завтра за ними піде й решта.

Що ж спонукає до цього людей, які недавно вийшли з колгоспів, радгоспів, аби самим вільно розпоряджатися плодами своєї праці? Досить чіткі пояснення випало почути на краю ячмінного лану, де фермери села Василівка — Федір та Віктор Вакарі, Володимир Дем'янчик, Віктор Друзяк та Олександр Павлик — саме починали косовицю. По-перше, на додаток до попередніх кредитів держава видала кожному з них під майбутній урожай по 2 мільйони карбованців авансу. Де взяли б такі гроші, необхідні для придбання пального, насіння, засобів захисту рослин, техніки й запчастин до неї? По-друге, нова ціна на зерно — за тонну того ж ячменю тепер платять від 385 до 508 тисяч карбованців. Нарешті, угоди з державою, сподіваються фермери, поставлять їх за правами в один ряд із колективними господарствами, аби придбати з держресурсів все, що необхідне хліборобу для успішного господарювання.

Чи ж справджуються сподівання? Фермери, видно, нарікати на свою долю, яку обрали для себе самі, не звикли. Скаржитися — не скаржаться, та побажання все ж мають. Добре, кажуть, що заздалегідь зуміли вихопити 5 тонн дизельного палива — на жнива вистачить. Але далі — нові роботи. Як воно буде? В місцевому колгоспі збиральні агрегати заправляють прямо «з коліс»: що привезли — відразу ж у баки. Не дай Боже, зовсім зупиниться: дощі — через день, треба якнайшвидше вихопити хліб, щоб не пропав. Трапляються затримки з придбанням насіння, продовжують фермери, саме через це не визначилися остаточно, що вирощуватимуть на своїх полях наступного сезону. Техніка надто дорога, до того ж не завжди йде в комплекті: придбав он Федір Вакар «Ниву», а вона без підбирача, то й шукай його в іншому місці. Сучасного навісного й причіпного інвентаря не вистачає. Нарікання, власне, не суто фермерські. Всі негаразди однаковою мірою відчувають і колгоспи, і радгоспи, і акціонерні сільськогосподарські підприємства.

Звертаю увагу: ячмінний лан широкий, явно не одного господаря (за кожним фермером тут закріплено по 35 гектарів землі). А таки так, підтверджують співбесідники, наділи наші поруч, то й засівали їх спільно. Оце — 105 гектарів ячменю, далі — баштан. Врожай збирають разом — зручно і вигідно. Бо в одного з них — комбайн, другого — трактор з причепом, у третього — з лущильником.



Як розповів заступник глави облдержадміністрації Володимир Хамчич, на Миколаївщині фермери збирають ранні зернові й зернобобові на площі 22,6 тисячі гектарів. Це, вважай, хлібне поле майже цілого району. І байдуже поставитися до нього аж ніяк не можна. Отож згідно з розробленою в області програмою підтримки фермерів прагнуть усіляко сприяти їм у придбанні техніки, в тім числі збиральної. Нині саме на їхні поля направлено усі комбайни з сільських профтехучилищ, навчальних комбінатів, різних державних організацій, прокатних пунктів, що вже подекуди з'являються. Перед колгоспами й радгоспами поставили вимогу укласти з фермерами угоди на збирання зернових на їхніх ділянках. «Хліб, відомо, ніколи не давався легко, — зауважив Володимир Миколайович. — А перший хліб фермерів — тим більше. Щодня доводиться відгукуватися на їхні прохання то в одному місці, то в іншому. Ніхто не допустить, щоб втратити врожай бодай на гектарі — незалежно від того, чи фермер продасть зерно державі, чи використає його на інші цілі. Бо, зрештою, кожний зібраний кілограм хліба — на користь людям».

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаївська область.

Пийте на здоров'я!

Харківські вчені розробили електромагнітний метод обробляння молока. Він дає можливість продовжити строки зберігання, а також підвищити біологічну якість продукції. Посередником між фахівцями молококомбінату та авторами новинки виступила обласна держадміністрація.

Впровадженням нового методу займається робоча група, інша група працює над створенням пастеризаційно-охолоджувального обладнання.

Ольга ДРОЗДОВА.

Харків.

Як підтримати здоров'я, врятувати життя?

Ми часто буваємо самі собі лікарями. Та є люди, для яких ліки такі ж звичні, як і хліб. Без них вони не можуть жити. Про це листи дописувачів.

А ЖИТИ ЗОСТАЛОСЯ ТРИ МІСЯЦІ...

Живу тільки завдяки лікам (таблетки «Фінлепсин» та «Тегритол»). Я повинна приймати їх щодня. Ці ліки імпортні і тепер уже зовсім не надходять до наших аптек. Мені залишилося жити тільки три місяці, а в мене маленький син, йому ще тільки два з половиною рочки. Я не зможу виростити його, не проведу його до школи... Невже мені ніхто не допоможе, невже про таких, як я, не подбає вільна Україна? Можливо, у когось є такі ліки, то перешліть їх мені. Адреса в редакції. Боже, як хочеться жити!

Тетяна БІЛОКІЗ.

Путивль
Сумської області.

ЗА ЛІКАМИ, ЯК ЗА ПРОДУКТАМИ — НА РИНОК

Два голодомори та війна — такі випробування випали на мою долю. Як наслідок — маю хворобу поліартрит, від якого вживаю імпортні гормональні препарати. Та, виявляється, в Україні немає коштів, щоб їх закупити. Тепер моє життя, як і життя багатьох, повністю залежить від милосердя службових осіб. Якщо їхня ласка, то вони закуплять ліки. Раніше я одержувала ліки в аптеці, а тепер їх можна побачити тільки на ринках, та й то за шалені гроші. Мені ж щоразу відповідають: немає валюти. Якби ви знали, як хочеться жити, дивитися на цей білий світ, на незалежну Україну, на своїх онуків.

...А ліків залишилося на півтора місяця.

Ніна ПОТАПЕНКО.

Погреби
Драбівського району
Черкаської області.

У кожному домі, в кожній сім'ї є хоч маленька аптечка. Ліки мають свій термін зберігання, після закінчення якого ми просто викидаємо їх. Чи правильно чинимо? Ось думка з цього приводу автора наступного листа.

НЕ НА ЗВАЛИЩА, А В ПУНКТИ ПЕРЕРОБКИ

Якось я побачив таку картину: навколо вогнища зібрався гурт хлопчиків, що кидали у вогонь якісь ампули. На розкиданих коробках було написано: «Гексаметилентетрамін» 40%. Термін зберігання до жовтня 1988 року.

Нині в медицині використовується майже чотири тисячі хімічних сполук, 279 з них належать до сильнодіючих і отруйних. Кожен вид ліків має певний термін зберігання, після закінчення якого їх категорично забороняється вживати. Відбуваються певні процеси, після яких ці ліки з просто небезпечних перетворюються на ще небезпечніші хімічні сполуки. Їх часто викидають на звалища, де під впливом сонця, повітря, води, вогню та інших факторів утворюється щось нове, досі небачене. Вважаю за доцільне організувати пункти прийому і переробки ліків, термін вживання яких уже закінчився.

Олександр БРАЖНИК,
старший провізор.

Біляївка
Одеської області.

З громадської приймальні

І БАБУСІ РЕКЕТИРАМИ БУВАЮТЬ...

Життя прожити — не поле перейти. Одній людині воно вишиваним рушником під ноги стелиться, іншій — такі сюрпризи викидає, що й ворогові не побажаєш. Ось яку історію зі свого не такого вже й довгого життя розповіла молода жінка, відвідувачка редакції.

— Не склалося моє особисте життя, розлучилася з чоловіком і залишилася одна з малим дитям на руках. Донечці моїй лише рік сповнився. Тяжко було, дуже тяжко. Про заміжжя не думалося, та й кому я потрібна з дитиною. Але від людей не відгороджувалася, часто навідувалися друзі.

Одного разу відзначали день народження подруги. Зібралася молодь, було багато незнайомих, хлопці почали залицятися. Я не втрималася і сказала:

— І чого ви залицяєтеся, не такі молоді мені потрібні, мені б удівця, та ще й з дитиною. Ось за такого не роздумуючи пішла б.

— Є серед нас такий,— зраділи.— Мишко, а йди-но сюди, познайомимо тебе з гарною жінкою.

Отак ми і познайомилися. Припав він мені до душі. Спокійний, урівноважений, неговіркий — одне слово, такий, якого хотіла. Розговорилися. Я розповіла про своє життя. Чоловік був — не доведи Боже. Пиячив і друзяк таких водив, а нап'ється — до мене чіпляється. Ревнував до кожного. І бив. Ой, находилася я в синцях! Прийду до матері, плачу, побиваюся. Вона й прогнала його від мене. Каже, не мучся, не страждай. Як з таким віку коротати, то вже ліпше одній пропадати. Так я залишилася сама з Іринкою.

А Мишко був щасливий. Кохав він свою Тетяну, донечку вона йому народила, жили щасливо п'ять літ. Та несподівано прийшла біда — збила Таню машина, за одну мить її не стало. Тяжко було чоловікові пережити горе. Якби не Оля... Знаєте, жінці з дитиною легше, ніж чоловікові. А тут теща, Галина Петрівна, причепилася: «Віддай та віддай мені Олечку, буду глядіти її, вона ж мені мою Таню нагадує. Скоріше опікунство оформляй». Мишко й не витримав. Оформили опікунство, віддав він свою доню. А сам виїхав з села — не міг бути в тій хаті, де Таня його жила. Ввижалася вона йому щокроку. До дитини, певне, навідувалася, бо ж мама.

А коли побралися ми з Мишком, то вирішили забрати Олечку до себе. Не могла я дивитися, як чоловік страждав. Мою дочку іменем своєї називав.

Поїхав він до баби, щоб забрати дитину, а та не віддає. Що він просив, що просив — ні, і край. Бачу, що одному Мишкові не справитися, тут уже і я прилучилася. Та як же це так? Батькові його рідну дитину не віддають! А коли зачепилася за цю справу — все зрозуміла. Баба одержувала немалі гроші. Аякже, літня жінка, маленька дитина на руках — одне слово, спекулювала на любові до онуки. Вимагувала з держави допомогу, а з Михайла — аліменти.

Довелося пообігати і мені, й Мишкові. Звернулася до опікунської ради із заявою удочерити. І там чинили багато різних перешкод. Бюрократична машина у нас добре працює. Але найбільше в цій історії мене вразила поведінка Олиної бабусі. Та, перш ніж повернути дитину рідному батькові, поставила умову: переписати на неї Олину і Михайлову частину хати. А хату ту, де жила молода сім'я, батьки Тетянині їм і продали. Дивуєтеся? Так-так, не подарували молодим, а продали за 25 тисяч. На ті часи це були великі гроші. Так ото коли вже повністю оформили документи про відмову Михайла і Олечки від хати, тільки тоді Галина Петрівна віддала дитину батькові.

Пам'ятаю, ми тоді разом з Мишком приїхали в село, він пішов до хати, а баба дитину сховала. Я сиджу в машині, плачу, аж тут нарешті виходить чоловік з Олею. Вона до мене підбігла, обійняла, поцілувала та й каже:

— Не плач, мамо, я поїду з тобою, обов'язково поїду. Мене баба вже назовсім відпустила!

А в мене сльози градом так і покотилися. Воно, сердешне, все розуміло, хотіло до татка, але боялося баби. Таке худеньке, невмиване... Де ж та опікунська рада була, чому не перевіряла, куди гроші з допомоги на дитину та батькові аліменти йшли?

Стиснулося моє серце, і дала я тоді собі слово: допоки житиму — за рідну дитину матиму її. Дружать тепер наші діти. Іринка дуже рада, що в неї сестричка знайшлася, та й Олечці добре, що є в неї і мама, і тато, і менша сестричка. Про бабу не згадує. А коли хтось спитає — нахмуриться дитина і говорити не хоче. Видно, що тяжко їй згадувати несолодке життя у баби.

Олена (так звали жінку) змовкла, ковтнула води, змочивши пересохлі губи.

— Ось зараз я пригощу вас чаєм,— схопилася я.

— Та ні,— щасливо усміхнулася жінка.— Не хочеться мені чаю, просто у нас з Мишком, певно, ще одна донечка буде...

Ось така історія. Добра доля звела двоє самотніх сердець і утворила нову сім'ю. Дай Боже, щоб у них назавжди поселилося Щастя, щоб ніколи не покидало їх...

P. S. На прохання Олени я не назвала ні місця проживання сім'ї, ні їхніх прізвищ. Нехай живуть щасливо, без пересудів. А бабуся... Бог їй суддя...

Марія ДАВИДЕНКО.

Юридична консультація

ПІДПРИЄМЦЯМ ЗАБОРОНЕНО

Чи поширюється дія п. 6 постанови Верховної Ради України від 27 січня 1993 року «Про стан виконання законів та постанов Верховної Ради України з питань правопорядку і заходи щодо посилення боротьби із злочинністю» на орендні підприємства, приватні ресторани, кафе, а також підприємства із змішаною формою власності?

С. КУНІЦИН,
голова виконавчого комітету Красноперекопської міської Ради народних депутатів.

Заборона на торгівлю окремими групами товарів, встановлена п. 6 згаданої постанови Верховної Ради України, поширюється на всі приватні і комерційні, у тому числі орендні, торговельні структури, а також підприємства із змішаною (тобто такою, що включає приватну) формою власності.

СЛІД ПЕРЕГЛЯНУТИ ВИРОК

Чи повинні суди переглядати відповідно до Закону від 7 липня 1992 року справи про крадіжки на грабіж, вчинені з проникненням у приміщення (частини третьої статей 81 і 82 Кримінального кодексу) з урахуванням декриміналізації цим законом статті 85 про дрібне розкрадання, яке могло вчинюватись і шляхом проникнення у приміщення?

Л. ЧУБАР,
голова Донецького обласного суду.

У зв'язку із скасуванням Законом України від 7 липня 1992 року статті 85 КК України, яка передбачала відповідальність за дрібне розкрадання державного або громадського майна, у тому числі й при обтяжуючих обставинах, перегляду підлягають усі вироки у справах про крадіжки, у тому числі вчинені з проникненням у приміщення або інше сховище (Статті 81 ч. 3, 82 ч. 3), якщо розмір викраденого не перевищував мінімального розміру заробітної плати, який існував на момент вчинення злочину.

Зважаючи на те, що крадіжка, вчинювана з проникненням у приміщення, становить підвищену небезпеку, у Верховній Раді України вивчається питання щодо віднесення всіх таких правопорушень до караних у кримінальному порядку.

МІЛІЦЕЙСЬКІ ПІЛЬГИ НЕ ПОШИРЮЮТЬСЯ

Чи поширюються пільги, встановлені ст. 22 Закону України «Про міліцію» (знижка в оплаті житла, комунальних послуг тощо) на колишніх співробітників, нині пенсіонерів, виправно-трудових установ, пожежної охорони та інших служб МВС, зазначених у ст. 9 цього Закону?

М. ТУЛЬСЬКИЙ,
голова виконавчого комітету Південно-Української міської Ради народних депутатів.

Відповідно до внесених до Закону «Про міліцію» змін, працівники міліції, звільнені з роботи за віком, хворобою та вислугою років до прийняття зазначеного Закону, користуються пільгами, передбаченими його 22-ю статтею. На пенсіонерів з колишніх працівників виправно-трудових установ, пожежної та інших служб, перелічених у ст. 9 Закону, ці пільги не поширюються.

ВАЛЮТЧИК, СТЕРЕЖИСЯ!

Чи будуть визначені в законодавчому порядку, які саме порушення операцій з валютними цінностями тягнуть за собою відповідальність за статтею 80 Кримінального кодексу України, оскільки зазначена стаття досі не застосовується через відсутність законодавчого регулювання правил про валютні операції?

А. МАЛИНОВСЬКИЙ,
представник Президента України у Житомирській області.

Справді, до певного часу стаття 80 Кримінального кодексу не могла застосовуватись через відсутність в Україні правил про валютні операції, порушення яких, за диспозицією статті 80, становить склад злочину. Такі правила введено урядовим Декретом від 19 лютого 1993 року «Про систему валютного регулювання і валютного контролю». Декретом чітко визначено порядок організації торгівлі іноземною валютою. Зокрема, встановлено, що фізичні і юридичні особи мають право продавати або купувати іноземну валюту тільки через уповноважені банки та інші кредитно-фінансові установи, які одержали на це ліцензію Національного банку України.

Тому занепокоєння президентської служби в Житомирській області з приводу неможливості застосування статті 80 Кримінального кодексу не має достатніх підстав. Це підтверджується й деякими статистичними даними. Саме прийняття згаданого декрету зумовило більш активне (на 57,8 %) застосування у I кварталі цього року статті 80 порівняно з тим же періодом минулого року.

Г. АГАФОНОВ,
завідуючий секретаріатом Комісії Верховної Ради України з питань правопорядку та боротьби із злочинністю.

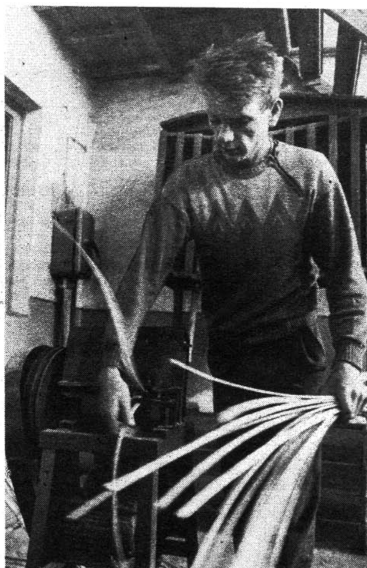


Фото Володимира ІНЮТІНА (Чернігів).





У ВОЛИНСЬКОГО «ТУРА» РОМАНТИЧНА НАТУРА







(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Бачте, відтоді В. П. Полухтович спокійно почувається (на фото). Спокійно!? Не та вдача у директора ковельського спеціалізованого лісогосподарського підприємства «Тур», аби спочивати на лаврах. Пальців на руках не вистачить, щоб перерахувати, скільки промислів, що виробляється у господарстві цього чоловіка. Впала в око «соломка». Спеціаліста на Волині не знайшлося. З Івано-Франківська жіночку «виписав». Свою, директорську, зарплату поклав, аби дівчаток путніх та кмітливих прадавньому промислу навчала. Спеціально три гектари жита засіяв, жати серпом треба. Зате у тих колишніх дівчаток — свої вже учні є.

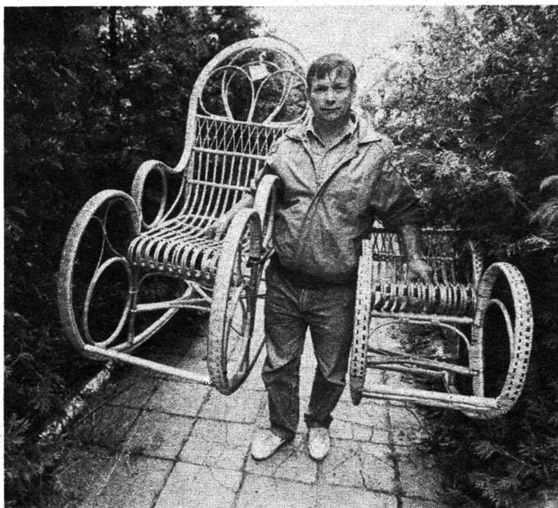
Якось Олександр Гусар по телевізору побачив, у яких плетених кріслах, за яким чудернацьким столом три президенти державні справи вирішують.

Наступного дня зранку — до Полухтовича.

— Я,— каже,— Павловичу, щось подібне хочу втнути.

Тепер подивишся на цей витвір — очам радісно. І головне, що новинка недовго ходить у новинках. У Полухтовича правило: доки найкращі майстри (а це — Н. Франк, В. Дем'янчук, В. Кравчук, О. Гусар) розробляють нові взірці, їх дрібницями не турбувати, плата подвійна. А далі — в серії. Буває, що й учні своїх учителів підправляють. Ті не бурчать — як можна, свої ж! Середній вік майстрів «Тура» — 23 роки. А що виходить з-під їхніх рук, дивіться самі.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.



ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО ВВЕДЕННЯ В ДІЮ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. До приведення законодавства України у відповідність із Законом України «Про науково-технічну інформацію» чинне законодавство України застосовується у частині, що не суперечить цьому Закону.

2. Кабінету Міністрів України:

подати Верховній Раді України протягом чотирьох місяців пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із Законом «Про науково-технічну інформацію»;

привести у відповідність з цим Законом постанови і розпорядження Уряду України, що стосуються діяльності в галузі науково-технічної інформації;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами, державними комітетами і відомствами їх нормативних актів, в тому числі інструкцій, які суперечать цьому Закону.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
25 червня 1993 року.

Цей Закон визначає основи державної політики в галузі науково-технічної інформації, порядок її формування і реалізації в інтересах науково-технічного, економічного і соціального прогресу країни. Метою Закону є створення в Україні правової бази для одержання та використання науково-технічної інформації.

Законом регулюються правові і економічні відносини громадян, юридичних осіб, держави, що виникають при створенні, одержанні, використанні та поширенні науково-технічної інформації, а також визначаються правові форми міжнародного співробітництва в цій галузі.

Дія Закону поширюється на підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, а також громадян, які мають право на одержання, використання та поширення науково-технічної інформації. Дія Закону не поширюється на інформацію, що містить державну та іншу охоронювану Законом таємницю.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

науково-технічна інформація — це документовані або публічно оголошувані відомості про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності;

науково-інформаційна діяльність — це сукупність дій, спрямованих на задоволення потреб громадян, юридичних осіб і держави у науково-технічній інформації, що полягає в її збиранні, аналітично-синтетичній обробці, фіксації, зберіганні, пошуку і поширенні;

інформаційні ресурси науково-технічної інформації — це систематизоване зібрання науково-технічної літератури і документації (книги, брошури, періодичні видання, патентна документація, нормативно-технічна документація, промислові каталоги, конструкторська документація, звітна науково-технічна документація з науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, депоновані рукописи, переклади науково-технічної літератури і документації), зафіксовані на паперових чи інших носіях;

довідково-інформаційний фонд — це сукупність упорядкованих первинних документів і довідково-пошукового апарату, призначених для задоволення інформаційних потреб;

довідково-пошуковий апарат — це сукупність упорядкованих вторинних документів, створюваних для пошуку першоджерел;

інформаційні ресурси спільного користування — це сукупність інформаційних ресурсів державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек, а також комерційних центрів, фірм, організацій, які займаються науково-технічною діяльністю і з власниками яких укладено договори про їх спільне використання;

аналітично-синтетична обробка науково-технічної інформації — це процес обробки інформації за методом аналізу і синтезу змісту документів з метою одержання необхідних відомостей, а також шляхом їх класифікації, оцінки, співставлення і узагальнення;

інформаційний ринок — система економічних, організаційних і правових відносин щодо продажу і купівлі інформаційних ресурсів, технологій, продукції та послуг.

Стаття 2. Об'єкт відносин у сфері науково-технічної інформації

Об'єктом відносин у сфері науково-технічної інформації є документована на будь-яких носіях або публічно оголошувана вітчизняна і зарубіжна науково-технічна інформація.

Науково-технічна інформація охоплює отримувані в процесі науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності результати, зафіксовані у формі, яка забезпечує їх відтворення, використання та поширення.

Науково-технічна інформація є суспільним надбанням, необхідною умовою продуктивної інтелектуальної діяльності, зокрема наукової і технічної творчості.

Науково-технічна інформація, що є продуктом інтелектуальної творчої праці, становить об'єкт права інтелектуальної власності, а відносини щодо її придбання, зберігання, переробки, використання і поширення регулюються чинним законодавством.

Стаття 3. Суб'єкти відносин у сфері науково-технічної інформації

1. Суб'єктами відносин, що регулюються цим Законом, є державні органи, органи місцевого і регіонального самоврядування, юридичні особи та громадяни України, міжнародні організації, іноземні юридичні особи і громадяни та особи без громадянства.

2. Фізичні та юридичні особи у сфері дії цього Закону виступають як творці і накопичувачі науково-технічної інформації, власники, виробники, зберігачі і споживачі інформаційної продукції та послуг, а також як посередники у сфері науково-інформаційної діяльності.

Стаття 4. Законодавство України у сфері науково-технічної інформації

Відповідно до Конституції законодавство України у сфері науково-технічної інформації складається з Закону України «Про інформацію», цього Закону та інших актів законодавства.

Розділ II. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 5. Право на науково-технічну інформацію

1. Усі громадяни України, юридичні особи, державні органи, органи місцевого і регіонального самоврядування відповідно до Конституції України і цього Закону мають право на відкриту науково-технічну інформацію, що передбачає можливість вільного її одержання, зберігання, використання і поширення під час здійснення наукової, науково-дослідної, виробничої, громадської та іншої діяльності, що не забороняється чинним законодавством.

2. Режим доступу до відкритої науково-технічної інформації та інформації з обмеженим доступом регулюється чинним законодавством.

Стаття 6. Право власності на науково-технічну інформацію

1. Науково-технічна інформація відповідно до чинного законодавства є об'єктом права власності.

2. Підставою виникнення права власності на науково-технічну інформацію є створення науково-технічної інформації своїми силами і за свій рахунок; виконання договору про створення науково-технічної інформації; виконання будь-якого договору, що містить умови переходу права власності на інформацію до іншої особи.

3. Право власності на науково-технічну інформацію, створену кількома громадянами або юридичними особами, визначається договором, укладеним між творцями цієї інформації.

4. Право власності на науково-технічну інформацію, створену на кошти державного бюджету, визначається державою як прийняттям загальних рішень, так і встановленням форм договорів між фінансуючим державним органом і виконавцем робіт по створенню науково-технічної інформації.

Науково-технічна інформація, що є об'єктом права приватної або інших форм власності, може переходити в державну власність у разі передачі її до відповідних державних банків даних, фондів або архівів на договірній основі. Може використовуватись форма передачі інформації на зберігання або використання без передачі прав власності в повному обсязі.

Стаття 7. Відносини між власниками науково-технічної інформації, її споживачами і посередниками

1. Споживач науково-технічної інформації несе відповідальність за дотримання прав власника цієї інформації. Він не має права передачі одержаної науково-технічної інформації третій особі, якщо це не обумовлено договором між власником і споживачем науково-технічної інформації.

Якщо споживач науково-технічної інформації одержав від її власника або через посередника інформацію, що не відповідає умовам договору між ними, він має право вимагати від власника або посередника безплатного усунення недоліків у погоджений термін.

У разі відмови власника або посередника добровільно задовольнити законні вимоги споживача спір розв'язується в суді або арбітражному суді.

2. Власник здійснює своє право щодо науково-технічної інформації самостійно або через посередника. Відносини між власником і посередником регулюються договором.

Розділ III. НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 8. Визначення та склад національної системи науково-технічної інформації

1. Основною метою національної системи науково-технічної інформації є задоволення потреб громадян, юридичних осіб і держави в науково-технічній інформації.

Національна система науково-технічної інформації — це організаційно-правова структура, за допомогою якої формується державна інформаційна політика, а також здійснюється координація робіт по створенню, користуванню, зберіганню та поширенню національних ресурсів науково-технічної інформації з урахуванням інтересів національної безпеки.

2. Національна система науково-технічної інформації складається з:

спеціалізованих державних підприємств, установ, організацій, державних органів науково-технічної інформації, наукових і науково-технічних бібліотек, об'єднаних загальносистемними зв'язками та обов'язками;

підприємств будь-яких організаційно-правових форм, заснованих на приватній чи колективній власності, предметом діяльності яких є інформаційне забезпечення народного господарства і громадян України.

Діяльність складових частин національної системи науково-технічної інформації здійснюється на основі договірно-обумовленого поділу праці в її збиранні, накопичуванні, переробці, зберіганні, поширенні та використанні.

3. Структура національної системи науково-технічної інформації, завдання і функції її основних інформаційних ланок щодо виконання загальносистемних зобов'язань, їх права і обов'язки визначаються положеннями, що затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом державної виконавчої влади, який здійснює управління у сфері науково-технічної інформації.

4. Відносини між національною системою науково-технічної інформації України та системами науково-технічної інформації інших держав будуються на основі угод і договорів.

Стаття 9. Основні завдання національної системи науково-технічної інформації

Основними завданнями національної системи науково-технічної інформації є:

формування на основі вітчизняних і зарубіжних джерел довідково-інформаційних фондів, включаючи бази і банки даних, та інформаційне забезпечення юридичних та фізичних осіб;

одержання, обробка, зберігання, поширення і використання інформації, одержаної в процесі науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності юридичних та фізичних осіб;

організація надходження до України, обробка, зберігання і поширення зарубіжної науково-технічної інформації на основі вивчення світового інформаційного ринку;

підготовка аналітичних матеріалів, необхідних для прийняття державними органами, органами місцевого і регіонального самоврядування рішень з питань науково-технічного, економічного і соціального розвитку країни;

аналітично-синтетична обробка першоджерел, реферування опублікованих і не опублікованих на території України джерел науково-технічної та економічної інформації, створення на цій основі і поширення інформаційної продукції та послуг;

розроблення і впровадження сучасних технологій в науково-інформаційну діяльність;

організація пропаганди і сприяння широкому використанню досягнень науки і техніки, передового виробничого досвіду;

створення загальнодоступної мережі бібліотек, інформаційних центрів громадського користування як бази для освіти, виробництва та наукових досліджень, системи реалізації прав громадян на культурний та фаховий розвиток.

Стаття 10. Інформаційні ресурси національної системи науково-технічної інформації

1. Інформаційні ресурси національної системи науково-технічної інформації становлять сукупність довідково-інформаційних фондів з необхідним довідково-пошуковим апаратом і відповідними технічними засобами зберігання, обробки і передачі, що є у володінні, розпорядженні, користуванні державних органів і служб науково-технічної інформації, наукових і науково-технічних бібліотек, комерційних центрів, підприємств, установ і організацій.

2. Інформаційні ресурси науково-технічної інформації, що є власністю держави, визнаються державними ресурсами науково-технічної інформації. Їх розподіл між різними державними органами, службами, установами та порядок обміну може регулюватися на рівні загальнодержавних та відомчих рішень через уповноважені на те структури.

(Закінчення на 10-й стор.)

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

(Закінчення. Початок на 9-й стор.).

3. У поповненні інформаційних ресурсів національної системи науково-технічної інформації беруть участь фізичні і юридичні особи України незалежно від форм власності. При цьому законодавством України можуть встановлюватись обов'язкові норми їх участі (крім тієї, що реалізується на договірних засадах). Використання органами і службами науково-технічної інформації, переданих їм підприємствами і організаціями матеріалів і технічної документації, провадиться на умовах, встановлюваних підприємствами і організаціями — власниками цих матеріалів, крім випадків, коли законодавством не передбачено інше. Органи і служби науково-технічної інформації, яким передається така інформація, гарантують захист прав інтелектуальної власності, додержання комерційної таємниці, захист законних інтересів юридичних та фізичних осіб — творців інформації про науково-технічні досягнення.

4. Використання в процесі створення ресурсів науково-технічної інформації творів літератури, мистецтва і науки допускається за умов додержання авторського права. Це положення поширюється також на програмне забезпечення обчислювальної техніки і автоматизованих інформаційних систем.

Стаття 11. Державна реєстрація, облік і використання результатів науково-технічної діяльності

1. Результати науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної та іншої науково-технічної діяльності, фінансування якої повністю або частково здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, підлягають обов'язковій реєстрації та обліку.

Порядок реєстрації та обліку визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, що здійснює управління в сфері науково-технічної інформації.

2. Результати науково-дослідних, дослідно-конструкторських, проектно-технологічних та інших робіт, що проводяться за рахунок власних коштів юридичних та фізичних осіб, є їх власністю і реєструються ними на добровільних засадах в державному органі науково-технічної інформації з наступним поширенням звітних матеріалів самостійно або через відповідні служби науково-технічної інформації на договірній основі.

3. Відомості про всі зареєстровані в Україні результати науково-технічної діяльності з зазначенням місцезнаходження звітної документації та умов їх передачі розповсюджуються за запитом заінтересованих осіб та організацій органами і службами науково-технічної інформації, відповідальними за реєстрацію цих результатів, крім випадків обмежень, пов'язаних із державною чи комерційною таємницями.

Стаття 12. Організація надходження та використання зарубіжної науково-технічної інформації

Придбання зарубіжної науково-технічної літератури і документації, баз і банків даних, необхідних для формування державних ресурсів науково-технічної інформації, здійснюється як за безвалютним обміном, так і за рахунок інвалютних коштів органів і служб науково-технічної інформації. Для створення ресурсів зарубіжної науково-технічної інформації державних органів і наукових організацій, що фінансуються з бюджету, валютні кошти щорічно передбачаються в державному бюджеті цільовим призначенням.

Розділ IV. РИНОК НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 13. Науково-технічна інформація як об'єкт товарних відносин

Інформаційна продукція та послуги органів науково-технічної інформації, а також підприємств, організацій, установ, окремих громадян, які здійснюють науково-інформаційну діяльність, можуть бути об'єктами товарних відносин, що регулюються чинним законодавством.

Ціни на інформаційну продукцію та послуги встановлюються договорами, за винятком випадків, передбачених цим Законом.

Стаття 14. Формування ринку науково-технічної інформації

1. Органи науково-технічної інформації, підприємства, організації, громадяни, що здійснюють науково-інформаційну діяльність і вільно реалізують свою інформаційну продукцію та інформаційні послуги, є товаровиробниками, які беруть участь у створенні ринку на загальних підставах незалежно від форм власності.

2. Товаровиробник має право вчиняти будь-які дії стосовно реалізації своєї продукції, що не суперечать чинному законодавству.

3. Підприємства, установи і організації незалежно від форм власності, що здійснюють науково-інформаційну діяльність, вільні у виборі постачальників інформації, форм відносин з ними, методів і видів інформування, а також номенклатури інформаційної продукції та послуг, крім випадків, коли власники цих підприємств, установ і організацій встановлюють певні вимоги щодо номенклатури продукції, сфери інформаційного обслуговування тощо.

Стаття 15. Умови надання інформаційної продукції та послуг

1. Державні органи та служби науково-технічної інформації, які організують використання державних ресурсів науково-технічної інформації, здійснюють її пошук і передачу на безприбуткових засадах. У наукових і науково-технічних бібліотеках, які фінансуються з бюджету, науково-технічна інформація, що не потребує спеціального тематичного пошуку або копіювання, надається безплатно.

2. Огляди, аналітичні і фактографічні довідки, інші види інформаційної продукції, що готуються на основі аналізу, оцінки та узагальнення науково-технічної інформації (за винятком державних замовлень), реалізуються на комерційних засадах.

Без отримання прибутку здійснюється репродукування друкованих творів у галузі науки і техніки в наукових, навчальних і освітніх цілях відповідно до чинного законодавства.

3. Державні органи та служби науково-технічної інформації, інші інформаційні центри, фірми, підприємства, установи і організації, які формують ресурси науково-технічної інформації за рахунок власних коштів, надають інформаційну продукцію і послуги на комерційних засадах.

4. У ході здійснення купівлі-продажу інформаційної продукції повинні гарантуватись охорона прав інтелектуальної власності, державної та комерційної таємниці, законні права та інтереси власника і виробника інформаційної продукції і послуг.

Стаття 16. Відносини виробників і споживачів науково-технічної інформації

Відносини між державними органами і службами науково-технічної інформації, підприємствами, установами і організаціями будь-яких форм власності, які здійснюють науково-інформаційну діяльність, і споживачами інформації будуються на основі контрактів (договорів) та на інших формах угод, передбачених чинним законодавством. Контракт (договір) є основним документом, що регламентує відносини між виробником і споживачем інформації.

На контрактній (договірній) основі можуть також здійснюватись інформаційне забезпечення, наукові дослідження і розробки для органів державної влади, крім випадків, коли діючими законами передбачено безплатне надання інформації цим органам.

Розрахунки з зарубіжними партнерами здійснюються на договірних умовах і в порядку, встановленому законодавством.

Розділ V. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В СФЕРІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 17. Державна підтримка науково-інформаційної діяльності

1. Держава з метою створення та розвитку національної системи науково-технічної інформації забезпечує:

створення державних мереж первинного збирання, обробки та зберігання усіх видів науково-технічної інформації;

проведення заходів для поширення і підвищення якісного рівня інформаційної продукції та послуг;

фінансову, в тому числі валютну, підтримку надходження науково-технічної інформації до державних органів і служб науково-технічної інформації, наукових і науково-технічних бібліотек, створення їх мереж і відповідного технічного забезпечення;

підготовку кадрів у сфері інформатики і науково-інформаційної діяльності через систему навчальних закладів вищої та середньої освіти, підвищення рівня інформаційної підготовки спеціалістів народного господарства;

вільну конкуренцію між органами науково-технічної інформації, іншими підприємствами та організаціями усіх форм власності, які здійснюють науково-інформаційну діяльність;

захист суб'єктів відносин в галузі науково-технічної інформації від прояву несумлінної конкуренції та монополізму в будь-яких сферах науково-інформаційної діяльності.

2. Держава сприяє відкритості та загальнодоступності науково-технічної інформації.

Обмеження щодо доступу, поширення та використання інформації, яка є державною або іншою таємницею, що охороняється Законом, визначаються законами України.

3. Держава підтримує міжнародне співробітництво у сфері науково-технічної інформації, створює для цього правові і економічні умови та сприяє здійсненню суб'єктами науково-інформаційної діяльності вільних і рівноправних відносин з міжнародними організаціями і установами, якщо це не суперечить чинному законодавству України.

4. Держава сприяє формуванню, зберіганню і ефективному використанню державних ресурсів науково-технічної інформації шляхом:

створення реєстраційно-облікового механізму, який забезпечує збирання, обробку і поширення відомостей про виконані за рахунок коштів державного бюджету наукові дослідження і розробки, дисертації та інші види науково-технічних робіт, про нові види продукції, бази і банки даних;

проведення пільгової податкової та фінансово-кредитної політики щодо послуг з надання науково-технічної інформації споживачеві та передачі інформації про науково-технічні досягнення державним органам і службам науково-технічної інформації;

виділення коштів і матеріально-технічних засобів для роботи над створенням і розвитком державних ресурсів науково-технічної інформації та їх використанням, а також для міжгалузевого обміну інформацією про науково-технічні досягнення;

створення механізму зберігання інформаційних ресурсів, баз і банків даних, сформованих в державних організаціях та органах управління, їх відповідної передачі іншим установам в разі ліквідації або реорганізації;

впровадження економічних механізмів створення і підтримки підприємств, заснованих на приватній чи колективній власності, які здійснюють інформаційну діяльність, та їх інтеграції в національну систему науково-технічної інформації.

Стаття 18. Державне управління в сфері науково-технічної інформації

Кабінет Міністрів України визначає орган державного управління, який забезпечує організацію діяльності у сфері науково-технічної інформації, здійснює функціональне управління національною системою науково-технічної інформації, формує і реалізує політику в цій сфері.

Стаття 19. Відповідальність за порушення законодавства України про науково-технічну інформацію

Порушення законодавства України про науково-технічну інформацію тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Розділ VI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 20. Міжнародна інформаційна діяльність

Міжнародне співробітництво у сфері науково-технічної інформації та міжнародна інформаційна діяльність регулюються згідно з чинним законодавством.

Стаття 21. Міждержавний обмін науково-технічною інформацією

1. Міждержавний обмін науково-технічною інформацією здійснюється відповідно до угод, підписаних Україною.

2. Держава забезпечує відкритий і рівноправний доступ своїх громадян і громадян держав-партнерів угодами до інформаційних ресурсів спільного користування.

3. Уряд України визначає національний інформаційний центр, який координує міждержавний обмін науково-технічною інформацією.

Стаття 22. Діяльність іноземних фізичних та юридичних осіб в Україні в сфері науково-технічної інформації

Іноземні юридичні та фізичні особи, а також особи без громадянства можуть інвестувати розвиток сфери науково-технічної інформації України відповідно до чинного законодавства.

Стаття 23. Забезпечення суверенітету України в сфері науково-технічної інформації

Суверенітет України в сфері науково-технічної інформації забезпечується:

організацією та державною підтримкою власних інформаційних систем і наданням для них можливостей шукати, фіксувати, отримувати, обробляти і поширювати в інтересах суспільства науково-технічну інформацію, вироблену в Україні або в інших країнах світу;

встановленням власності держави на ресурси науково-технічної інформації, що формуються за рахунок коштів бюджету;

створенням і розвитком національної системи науково-технічної інформації;

організацією доступу інших держав до інформаційних ресурсів України на основі укладання угод та договорів про їх спільне використання, ліцензуванням і квотуванням науково-технічної інформації, яка може бути використана за межами України для виготовлення зброї, військової техніки, наукоємної продукції;

організацією належної системи охорони та зберігання інформації.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
25 червня 1993 року

ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про селянське (фермерське) господарство»

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про селянське (фермерське) господарство»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про селянське (фермерське) господарство» з дня його опублікування.

2. Встановити, що землі, передані до складу земель запасу, відповідно до Постанови Верховної Ради України від 20 грудня 1991 року «Про порядок введення в дію Закону України «Про селянське (фермерське) господарство», використовуються переважно для передачі у власність або надання у користування земельних ділянок селянським (фермерським) господарствам.

Місцевим Радам народних депутатів та відповідним структурним підрозділам Державного комітету України по земельних ресурсах забезпечити установлення меж, переданих відповідно до вказаної Постанови Верховної Ради України до складу земель запасу в натурі (на місцевості), проведення їх інвентаризації, вилучення та передачу до складу земель запасу сільськогосподарських угідь із земель тих сільськогосподарських підприємств, де вони до цього часу не вилучені (крім земель сільськогосподарських підприємств, передбачених останнім абзацом частини четвертої статті 4 Земельного кодексу України, та сільськогосподарських підприємств, на землі яких за рішенням Кабінету Міністрів України переселено громадян із зони відчуження Чорнобильської АЕС), а також належний облік земель запасу.

3. Кабінету Міністрів України привести рішення Уряду у відповідність з Законом України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про селянське (фермерське) господарство».

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ
24 червня 1993 року

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни і доповнення до Закону України «Про селянське (фермерське) господарство» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 14, ст. 186, № 48, ст. 653), виклавши його в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про селянське (фермерське) господарство

Цей Закон визначає економічні, соціальні і правові основи створення та діяльності селянських (фермерських) господарств в Україні.

Закон гарантує право громадян України на добровільне створення цих господарств, самостійність їх господарювання, рівність з іншими формами господарювання в агропромисловому комплексі, а працюючих у селянських (фермерських) господарствах — із зайнятими в інших сферах народного господарства.

Закон спрямований на створення умов для розвитку селянських (фермерських) господарств, виробництва в них товарної сільськогосподарської продукції, забезпечення раціонального використання і збереження переданих і наданих їм земель, соціального та правового захисту цих господарств.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство про селянське (фермерське) господарство

1. Відносини, пов'язані з створенням і діяльністю селянських (фермерських) господарств, регулюються цим Законом, законами «Про власність», «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», «Про підприємництво», «Про колективне сільськогосподарське підприємство», законодавством про землю, іншими законодавчими актами України.

2. Цей Закон не поширюється на сільськогосподарську діяльність громадян, які ведуть особисте підсобне господарство, займаються індивідуальним і колективним садівництвом та городництвом.

Стаття 2. Поняття селянського (фермерського) господарства

1. Селянське (фермерське) господарство є формою підприємництва громадян України, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, займатися її переробкою і реалізацією.

2. Членами селянського (фермерського) господарства можуть бути подружжя, їх батьки, діти, які досягли 16-річного віку, та інші родичі, які об'єдналися для роботи в цьому господарстві. Членами селянського (фермерського) господарства не можуть бути особи, в тому числі родичі, які працюють у ньому за трудовим договором (контрактом, угодою). Селянське (фермерське) господарство може бути створено однією особою.

Головою селянського (фермерського) господарства є його засновник або особа, яка є його правонаступником.

3. При створенні одним із членів сім'ї селянського (фермерського) господарства інші члени сім'ї та родичі самостійно приймають рішення про участь в його діяльності.

4. Інтереси селянського (фермерського) господарства перед підприємствами, установами та організаціями, окремими громадянами представляє голова господарства.

5. На ім'я голови селянського (фермерського) господарства видається відповідно Державний акт на право приватної власності на землю, Державний акт на право постійного користування землею. З ним укладається договір на тимчасове користування землею, в тому числі на умовах оренди. Складаються також інші документи відповідно до законодавства України.

6. Голова селянського (фермерського) господарства може доручати виконувати свої обов'язки і використовувати права голови одному з членів господарства.

7. Голова і члени селянського (фермерського) господарства не можуть постійно працювати в інших підприємствах, установах та організаціях.

8. Селянське (фермерське) господарство має своє найменування, печатку і штамп.

Стаття 3. Місце селянського (фермерського) господарства в народногосподарському комплексі

1. Селянське (фермерське) господарство в системі народногосподарського комплексу є рівноправною формою ведення господарства поряд з державними, колективними, орендними та іншими підприємствами і організаціями, господарськими товариствами.

2. Виробничо-економічні відносини селянського (фермерського) господарства з державними, колективними, орендними та іншими підприємствами і організаціями, господарськими товариствами, окремими громадянами будуються на основі договорів. Розрахункові операції провадяться як на безготівковій основі, так і готівкою.

3. Держава гарантує дотримання і захист майнових та інших прав і законних інтересів селянського (фермерського) господарства, створює пільгові умови для кредитування, оподаткування, страхування, матеріально-технічного постачання на період трирічного становлення селянського (фермерського) господарства.

Втручання в господарську або іншу діяльність селянського (фермерського) господарства з боку державних чи інших органів, а також посадових осіб не допускається. Збитки, заподіяні селянському (фермерському) господарству неправомірним втручанням в його діяльність, підлягають відшкодуванню за рахунок винних. Спори про відшкодування збитків вирішуються судом, арбітражним судом або третейським судом.

Це положення не обмежує передбаченого цим Законом права державних органів щодо здійснення контролю за діяльністю селянських (фермерських) господарств.

4. Селянське (фермерське) господарство має право бути засновником або членом асоціацій, консорціумів, корпорацій, акціонерних товариств, інших об'єднань, кооперативів, спільних підприємств по виробництву, переробці та реалізації сільськогосподарської продукції, що обслуговують агропромисловий комплекс, а також несільськогосподарських підприємств і організацій, в тому числі з участю іноземних партнерів, брати участь у створенні або бути членом комерційних банків.

Розділ II. СТВОРЕННЯ СЕЛЯНСЬКОГО (ФЕРМЕРСЬКОГО) ГОСПОДАРСТВА

Стаття 4. Право на створення селянського (фермерського) господарства та умови надання земельних ділянок для його ведення

1. Право на створення селянського (фермерського) господарства має кожний дієздатний громадянин України, який досяг 18-річного віку, виявив таке бажання, має документи, що підтверджують його здатність займатися сільським господарством, та пройшов конкурсний відбір.

Першочергове право на створення селянського (фермерського) господарства надається громадянам, які проживають в сільській місцевості і мають необхідну кваліфікацію або досвід роботи в сільському господарстві.

Конкурсний відбір бажаючих створити селянське (фермерське) господарство проводить районна (міська) конкурсна комісія, склад якої формує районна державна адміністрація (виконавчий орган місцевого самоврядування) і затверджує голова районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів.

До складу комісії включаються представники районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів, управління сільського господарства та відділу земельних ресурсів місцевої державної адміністрації, асоціації фермерів, сільської, селищної Ради народних депутатів, на території якої передбачається відведення земельної ділянки для створення селянського (фермерського) господарства, та інших заінтересованих державних і громадських організацій.

2. Земельні ділянки громадянам України для ведення селянського (фермерського) господарства передаються у приватну власність і надаються в користування, в тому числі на умовах оренди.

Передача земельних ділянок у приватну власність і надання їх в користування здійснюється із земель запасу, а також земель, вилучених (викуплених) у встановленому порядку.

Безплатно земельні ділянки передаються у приватну власність громадян для ведення селянського (фермерського) господарства у межах середньої земельної частки, що обчислюється в порядку, передбаченому статтею 6 Земельного кодексу України.

Передача громадянам безплатно у приватну власність земельних ділянок для ведення селянського (фермерського) господарства провадиться один раз, про що Радою народних депутатів, яка передала земельну ділянку, робиться відмітка в паспорті або документі, який його замінює.

За плату передаються у приватну власність громадян для ведення селянського (фермерського) господарства земельні ділянки, розмір яких перевищує середню земельну частку.

У постійне користування земля надається громадянам для ведення селянського (фермерського) господарства із земель, що перебувають у державній власності. У тимчасове користування земельні ділянки надаються, зокрема, із земель запасу, а також можуть надаватися із земель лісового і водного фондів.

Власники земельних ділянок, переданих їм Радою народних депутатів, не вправі протягом шести років з часу набуття права власності продавати або іншим способом відчужувати належну їм земельну ділянку, крім переходу її у спадщину або Раді народних депутатів на тих же умовах, на яких вона була їм передана. У разі наявності поважних причин суд за заявою власника може скоротити зазначений термін.

Еродовані та дефляційно небезпечні землі можуть надаватися селянським (фермерським) господарствам без зміни їх цільового призначення та за умови дотримання вимог грунтозахисного землеробства.

3. Земельні ділянки виділяються, як правило, єдиним масивом з розташованими на ньому водними джерелами та лісовими угіддями, по можливості наближеними до існуючих доріг, електро- і радіотелефонних мереж, газо- і водопостачальних систем та інших видів інженерної інфраструктури.

Землі лісового і водного фондів, що входять до складу угідь селянських (фермерських) господарств, не можуть передаватися у приватну власність господарств, за винятком невеликих (до 5 гектарів) ділянок лісів і невеликих (до 3 гектарів) ділянок водойм і боліт.

Стаття 5. Порядок надання земельних ділянок для ведення селянського (фермерського) господарства

1. Громадяни, які виявили бажання вести селянське (фермерське) господарство (включаючи тих, хто переїздить з іншої місцевості), для одержання земельної ділянки у власність або користування, в тому числі в оренду, подають до районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів за місцем розташування земельної ділянки заяву, підписану головою створюваного селянського (фермерського) господарства.

У заяві зазначаються: бажані розмір і місце розташування ділянки, кількість членів селянського (фермерського) господарства, документально підтверджується їх досвід роботи в сільському господарстві та наявність кваліфікації або спеціальної підготовки, обгрунтування щодо розмірів земельної ділянки і перспектив діяльності селянського (фермерського) господарства.

2. Заяву громадянина про передачу земельної ділянки у власність або надання у користування за погодженням сільської, селищної Ради народних депутатів розглядає у місячний термін районна (міська) конкурсна комісія та районна, міська, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Рада народних депутатів, і в разі проходження

(Продовження на 12-й стор.)

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про селянське (фермерське) господарство»

(Продовження. Початок на 11-й стор.).

конкурсного відбору та згоди відповідна Рада замовляє за рахунок Українського державного фонду підтримки селянських (фермерських) господарств державній землевпорядній організації проект відведення ділянки, який розробляється в першочерговому порядку.

Проект відведення земельної ділянки погоджується із власником землі або землекористувачем (за винятком випадків відведення земельної ділянки із земель запасу) відповідно районними (міськими) землевпорядним, природоохоронним і санітарним органами та органом архітектури.

Рішення щодо передачі і надання земельних ділянок громадянам для ведення селянського (фермерського) господарства відповідні Ради народних депутатів приймають на найближчій сесії.

3. У разі відмови районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів у передачі або наданні земельної ділянки для ведення селянського (фермерського) господарства це питання вирішується судом.

Рішення суду про задоволення позову є підставою для відведення ділянки в натурі (на місцевості), видачі документа, що посвідчує право власності або користування землею, а також для укладення договору на оренду.

4. Передача та надання земельних ділянок, що перебувають у власності або користуванні, провадиться тільки після їх вилучення (викупу).

Відведення земельної ділянки в натурі (на місцевості) провадиться після збирання врожаю на цій ділянці.

Стаття 6. Розміри земельних ділянок селянських (фермерських) господарств

Для ведення селянського (фермерського) господарства можуть передаватися у приватну власність або надаватися у користування земельні ділянки, розмір яких не повинен перевищувати 50 гектарів ріллі і 100 гектарів усіх земель, у місцевостях з трудонедостатніми населеними пунктами, визначеними Кабінетом Міністрів України, — 100 гектарів ріллі.

Конкретні розміри земельних ділянок громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, у межах норм, передбачених частиною першою цієї статті, визначають районні, міські, в адміністративному підпорядкуванні яких є район, Ради народних депутатів диференційовано, з урахуванням регіональних особливостей, спеціалізації та можливостей ефективного використання наданих земель.

Для створення раціональних за розмірами селянських (фермерських) господарств громадяни України, які ведуть таке господарство, можуть додатково орендувати земельні ділянки для виробничих цілей.

Розмір земельної ділянки, що надається в оренду, обумовлюється договором оренди.

Земельні ділянки громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, поділу не підлягають.

Стаття 7. Особливості надання земельних ділянок членам колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, сільськогосподарських акціонерних товариств, які виявили бажання вести селянське (фермерське) господарство

Члени колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, сільськогосподарських акціонерних товариств, які побажали вести селянське (фермерське) господарство, мають право безперешкодного виходу з них. За рішенням районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів їм передаються безплатно у приватну власність земельні ділянки в межах середньої земельної частки, що вилучається із земель зазначених підприємств, кооперативів, акціонерних товариств, та, крім того, передаються у приватну власність за плату і надаються у користування земельні ділянки із земель запасу.

Розмір земельної ділянки, що передається безплатно у приватну власність члену колективного сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського кооперативу, сільськогосподарського акціонерного товариства, визначається на рівні середньої земельної частки, що обчислюється в порядку, передбаченому статтею 6 Земельного кодексу України.

Кадастрова оцінка земельної ділянки, що вилучається, повинна бути, як правило, на рівні середньої по господарству. У разі надання земельних ділянок для ведення селянського (фермерського) господарства з оцінкою нижче від середньої кадастрової по господарству, встановлюються пільги відповідно до статті 10 цього Закону.

Стаття 8. Подання допомоги в облаштуванні селянських (фермерських) господарств

1. Для облаштування і ведення селянського (фермерського) господарства колективне сільськогосподарське підприємство, сільськогосподарський кооператив, сільськогосподарське акціонерне товариство виділяє члену цього підприємства, який виходить з нього, належний пай у грошовому або натуральному вигляді.

У разі відмови у виділенні члену колективного сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського кооперативу, сільськогосподарського акціонерного товариства належного йому паю це питання вирішується судом. Рішення суду про задоволення позову є підставою для виділення паю.

2. У період становлення селянського (фермерського) господарства на неосвоєній території, де немає об'єктів виробничого і невиробничого призначення, держава подає йому допомогу за рахунок державних централізованих капітальних вкладень, місцевих бюджетів.

Частина державних централізованих капітальних вкладень спрямовується на будівництво під'їзних доріг до селянських (фермерських) господарств, електро- і радіотелефонних мереж, газо- і водопостачальних систем, а у трудонедостатніх сільських населених пунктах — також на спорудження житла і господарських будівель.

Меліорація земель здійснюється за державною програмою за рахунок капіталовкладень, що передбачаються на будівництво об'єктів виробничого призначення в агропромисловому комплексі. Порядок використання цих капіталовкладень установлюється Кабінетом Міністрів України.

За рахунок місцевих бюджетів селянським (фермерським) господарствам подається допомога у будівництві об'єктів виробничого і невиробничого призначення, житла, проведенні заходів щодо землеустрою.

Кошти Українського державного фонду підтримки селянських (фермерських) господарств спрямовуються на розроблення проектів відведення земельних ділянок, відшкодування частини витрат, пов'язаних з сплатою відсотків за користування позичками банків, та на інші цілі, передбачені статутом Фонду.

3. Переселенцям, які створюють селянське (фермерське) господарство в трудонедостатніх населених пунктах, перелік яких визначається в установленому порядку, надається одноразова грошова допомога за рахунок державного (при міжобласному переселенні), республіканського (Республіки Крим) і місцевих бюджетів (при переселенні в межах Республіки Крим, області) у розмірі, що встановлюється відповідно Кабінетом Міністрів України, Радою Міністрів Республіки Крим, обласною державною адміністрацією.

Стаття 9. Реєстрація селянського (фермерського) господарства

1. Після одержання Державного акта на право приватної власності на землю, Державного акта на право постійного користування землею або укладення договору на тимчасове користування землею, в тому числі на умовах оренди, селянське, (фермерське) господарство підлягає у 30-денний термін державній реєстрації у Раді народних депутатів, що передала у власність чи надала у користування земельну ділянку.

Для державної реєстрації селянського (фермерського) господарства до відповідної Ради народних депутатів подається заява, статут, якщо це необхідно для створювання організаційної форми підприємництва, список осіб, які виявили бажання створити його (із зазначенням прізвища, імені та по батькові голови), і документ про внесення плати за державну реєстрацію.

За державну реєстрацію справляється плата, розмір якої встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Після відведення земельної ділянки в натурі (на місцевості) і одержання Державного акта на право приватної власності на землю, Державного акта на право постійного користування або укладання договору на тимчасове користування землею, в тому числі на умовах оренди, та державної реєстрації селянське (фермерське) господарство набуває статусу юридичної особи, одержує печатку із своїм найменуванням і адресою, відкриває розрахунковий та інші рахунки в установах банку і вступає у відносини з підприємствами, установами та організаціями, визнається державними органами та органами місцевого самоврядування як самостійний товаровиробник при плануванні економічного і соціального розвитку регіону.

3. Сільська, селищна, міська Рада народних депутатів заносить до спеціальної погосподарської книги дані про склад господарства, передану у власність та надану у користування господарству земельну ділянку.

Стаття 10. Плата селянських (фермерських) господарств на землю

1. З селянських (фермерських) господарств плата за землю справляється щорічно у вигляді земельного податку або орендної плати, що визначається залежно від якості і місцеположення земельної ділянки виходячи з кадастрової оцінки земель. Розмір орендної плати встановлюється за згодою сторін у договорі оренди.

Порядок оподаткування і середні ставки земельного податку та граничні розміри орендної плати за землю встановлюються Верховною Радою України.

2. Новостворені селянські (фермерські) господарства звільняються від плати за землю протягом трьох років з часу передачі земельної ділянки у їх власність або надання у користування. На них поширюються й інші пільги, встановлені чинним законодавством.

Верховна Рада Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські Ради народних депутатів за клопотанням районних і міських Рад можуть установлювати пільги щодо плати за землю: часткове звільнення на певний термін, відстрочення сплати, зниження ставки земельного податку.

Стаття 11. Обов'язки селянського (фермерського) господарства як власника земельної ділянки і землекористувача

Селянське (фермерське) господарство зобов'язане:

1) забезпечувати використання землі за цільовим призначенням та відповідно до умов її надання;

2) ефективно використовувати землю відповідно до проекту внутрігосподарського землеустрою, підвищувати її родючість, застосовувати природоохоронні технології виробництва, не допускати погіршення екологічної обстановки на території в результаті своєї господарської діяльності;

3) здійснювати комплекс заходів щодо охорони земель, передбачених статтею 84 Земельного кодексу України;

4) своєчасно вносити земельний податок або орендну плату за землю;

5) не порушувати права власників інших земельних ділянок і землекористувачів, у тому числі орендарів;

6) зберігати геодезичні знаки, протиерозійні споруди, мережі зрошувальних і осушувальних систем;

7) дотримувати режиму санітарних зон і територій, що особливо охороняються;

8) дотримувати правил добросусідства:

дозволяти власникам і користувачам земельних ділянок прохід (проїзд) до доріг загального користування, а також для спорудження або ремонту межових знаків і споруд;

не чинити перешкод у проведенні робіт для державних потреб, а також для спорудження необхідних комунікацій до суміжних земельних ділянок;

вживати заходів до недопущення можливості стоку дощових і стічних вод, проникнення отрутохімікатів і мінеральних добрив на суміжну земельну ділянку.

Стаття 12. Право громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, на будівництво жилих, виробничих, культурно-побутових та інших будівель і споруд

Громадяни, які ведуть селянське (фермерське) господарство, мають право зводити житлові, виробничі, культурно-побутові та інші будівлі і споруди на відведеній їм у власність і користування земельній ділянці за погодженням з сільською, селищною, міською Радою народних депутатів. Зведення на орендованій земельній ділянці приміщень виробничого і невиробничого призначення, у тому числі житла, орендарі погоджують також з орендодавцем.

Стаття 13. Право громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство на надання земельної ділянки у тимчасове користування, в тому числі на умовах оренди, іншим особам

Громадянин, який веде селянське (фермерське) господарство на земельній ділянці, наданій йому в постійне користування, може у разі втрати працездатності або досягнення пенсійного віку за рішенням Ради народних депутатів, яка надала цю земельну ділянку, надати її в тимчасове користування одному із членів сім'ї, який веде спільно з ним селянське (фермерське) господарство.

В разі відсутності таких осіб громадянин може передати у тимчасове користування земельну ділянку іншим членам сім'ї, які не ведуть спільно з ним селянське (фермерське) господарство, але мають необхідну кваліфікацію, досвід роботи в сільському господарстві і бажають вести селянське (фермерське) господарство, а також іншим особам, які беруть участь у веденні цього селянського (фермерського) господарства.

У разі тимчасової втрати працездатності або наявності інших поважних причин громадянин може надати земельну ділянку в тимчасове користування на підставі договору особам, зазначеним у частинах першій і другій цієї статті, а у разі призову на строкову військову службу, вступу до навчального закладу — на термін до п'яти років. При успадкуванні земельної ділянки неповнолітнім допускається надання її в оренду під контролем місцевої Ради народних депутатів на період до досягнення спадкоємцем повноліття.

Стаття 14. Право громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, на компенсацію

У разі продажу майна селянського (фермерського) господарства і передачі зе-

(Продовження на 13-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про селянське (фермерське) господарство»

(Продовження. Початок на 11-й, 12-й стор.).

мельної ділянки, що перебуває у користуванні, в тому числі на умовах оренди, іншому громадянину, підприємству або організації за рішенням Ради народних депутатів селянське (фермерське) господарство має право на одержання від них повної компенсації всіх затрат на вирощення і збирання врожаю, а також затрат на поліпшення якості землі за час користування земельною ділянкою відповідно до підвищення кадастрової оцінки.

Стаття 15. Право селянського (фермерського) господарства на користування природними ресурсами

Селянське (фермерське) господарство має право використовувати для потреб господарства загальнопоширені корисні копалини (пісок, глина, гравій, торф тощо), лісові угіддя, водні об'єкти та прісні підземні води, які є на земельній ділянці, а також інші корисні властивості землі відповідно до законодавства України.

Розділ III. МАЙНО СЕЛЯНСЬКОГО (ФЕРМЕРСЬКОГО) ГОСПОДАРСТВА

Стаття 16. Власність осіб, які ведуть селянське (фермерське) господарство

У власності осіб, які ведуть селянське (фермерське) господарство, можуть бути земля, жилі будинки, квартири, предмети особистого користування, предмети домашнього господарства, продуктивна і робоча худоба, птиця, бджолосім'ї, посіви та посадки сільськогосподарських культур і насадження на земельній ділянці, засоби виробництва, вироблена продукція і доходи від її реалізації, транспортні засоби, кошти, акції, інші цінні папери, а також інше майно споживчого і виробничого призначення для ведення селянського (фермерського) господарства і заняття підсобними промислами.

Майно цих осіб належить їм на праві спільної сумісної власності, якщо інше не передбачено угодою між ними.

Майно селянського (фермерського) господарства перебуває під захистом держави нарівні з іншими формами власності.

Прохід по землях селянського (фермерського) господарства, проїзд на тракторах, автомобільному і гужовому транспорті, пересування на човнах, купання і рибальство у водоймах господарства, розміщення на цих землях палаток і проживання в них, розведення багаття та інші подібні дії дозволяються лише за згодою власника господарства і за умови збереження природних компонентів в екологічно чистому вигляді.

Стаття 17. Володіння, користування і розпорядження майном

1. Володіння, користування і розпорядження майном здійснюється членами селянського (фермерського) господарства за взаємною домовленістю.

2. Селянське (фермерське) господарство має право продавати і передавати підприємствам, установам, організаціям і громадянам, обмінювати, здавати в оренду, надавати у тимчасове користування належне йому на праві власності майно.

3. Селянське (фермерське) господарство має право придбавати, брати у тимчасове користування, в тому числі і на умовах оренди, майно у підприємств, установ та організацій, інших селянських (фермерських) господарств і громадян.

4. Майнові відносини селянського (фермерського) господарства регулюються цивільним законодавством.

Майнові спори між членами селянського (фермерського) господарства вирішуються судом.

Стаття 18. Відповідальність селянського (фермерського) господарства

За порушення договірних зобов'язань, кредитно-розрахункової і податкової дисципліни, санітарних і ветеринарних правил, вимог щодо якості продукції та інших правил здійснення господарської діяльності селянське (фермерське) господарство несе відповідальність, передбачену законодавством України.

У разі систематичного невнесення земельного податку в терміни, встановлені законодавством України, а також орендної плати в терміни, визначені договором оренди, право власності і користування земельною ділянкою чи її частиною припиняється.

Стаття 19. Успадкування землі і майна селянського (фермерського) господарства

Успадкування землі і майна селянського (фермерського) господарства здійснюється відповідно до земельного та цивільного законодавства України.

Розділ IV. ДІЯЛЬНІСТЬ СЕЛЯНСЬКОГО (ФЕРМЕРСЬКОГО) ГОСПОДАРСТВА

Стаття 20. Господарська діяльність селянського (фермерського) господарства

1. Селянське (фермерське) господарство діє в умовах самоокупності. Всі витрати господарство покриває за рахунок власних доходів.

2. Селянське (фермерське) господарство самостійно визначає напрями своєї діяльності, спеціалізацію, організує виробництво сільськогосподарської продукції, її переробку у встановленому порядку та реалізацію, за власним розсудом підбирає партнерів з економічних зв'язків у всіх сферах діяльності, в тому числі іноземних. Воно може разом з сільськогосподарським виробництвом займатися будь-яким іншим видом діяльності, не забороненим законодавством України.

3. Селянське (фермерське) господарство має право вступати в договірні відносини з будь-якими підприємствами, установами і організаціями, з окремими громадянами, самостійно вибирати партнерів, у тому числі іноземних, для укладання договорів.

Спори, що виникають під час виконання договорів, вирішуються судом або арбітражним судом.

Стаття 21. Матеріально-технічне постачання селянського (фермерського) господарства

1. Селянське (фермерське) господарство придбаває необхідні йому матеріально-технічні ресурси, виробництво і споживання яких контролюється і централізовано розподіляється державою і які виділені цільовим призначенням для селянських (фермерських) господарств за рахунок ресурсів, передбачених для сільського господарства, в системі державних постачальницьких організацій, на умовах, установлених для сільськогосподарських підприємств, а також у будь-яких підприємств і організацій, на біржах, у населення тощо.

2. Селянські (фермерські) господарства можуть брати технічні засоби в довготермінову оренду і напрокат.

3. Ремонт і технічне обслуговування належних селянському (фермерському) господарству тракторів, іншої сільськогосподарської техніки та устаткування, вантажних автомобілів, агрохімічне, зоотехнічне і ветеринарне обслуговування здійснюються агросервісними та іншими підприємствами і організаціями за цінами, розцінками, тарифами, встановленими для колективних і державних сільськогосподарських підприємств, а також колективними і державними сільськогосподарськими підприємствами, іншими організаціями та громадянами за цінами згідно з домовленістю.

Стаття 22. Порядок реалізації продукції селянським (фермерським) господарством

1. Селянське (фермерське) господарство має право самостійно розпоряджатися виробленою ним продукцією, може на добровільних засадах укладати з підприємствами, установами і організаціями, які здійснюють заготівлю і переробку сільськогосподарської продукції, договори на продаж своєї продукції, а також реалізувати її на власний розсуд будь-яким іншим споживачам і на ринку.

2. Продукція, що продається державним підприємствам і організаціям відповідно до укладених договорів, оплачується за фіксованими, регульованими (стартовими), договірними (вільними) цінами і на умовах, передбачених для колективних і державних сільськогосподарських підприємств. Ціни на решту продукції селянське (фермерське) господарство встановлює самостійно.

3. Селянське (фермерське) господарство зобов'язане дотримувати діючих нормативів щодо якості продукції, санітарних, екологічних та інших вимог.

4. Поставки вироблюваної селянським (фермерським) господарством продукції на експорт, а також розрахунки з іноземними партнерами здійснюються відповідно до законодавства України.

Стаття 23. Праця в селянському (фермерському) господарстві

1. У разі виробничої потреби селянське (фермерське) господарство має право залучати до роботи в ньому інших громадян за трудовим договором (контрактом, угодою).

2. Трудові відносини в селянському (фермерському) господарстві визначаються і регулюються членами господарства, а осіб, залучених до роботи за трудовим договором (контрактом, угодою), — законодавством України про працю.

Трудові спори в селянському (фермерському) господарстві вирішуються судом.

3. З особами, залученими до роботи в селянському (фермерському) господарстві, укладається трудовий договір (контракт, угода) у письмовій формі, в якому визначаються термін договору, умови праці і побуту (тривалість робочого дня, вихідні дні, щорічна оплачувана відпустка, форми оплати праці та її розміри, харчування тощо). Трудовий договір (контракт, угода) підлягає реєстрації у місцевій Раді народних депутатів, що передала земельну ділянку у власність або надала в користування, якщо селянське (фермерське) господарство є основним місцем роботи цих осіб.

Видача трудових книжок членам селянського (фермерського) господарства і громадянам, які працюють в ньому за трудовим договором (контрактом, угодою), та їх ведення провадиться господарством на загальних підставах, а записи про трудовий стаж підтверджуються місцевим органом державної виконавчої влади.

4. Розмір оплати праці і тривалість щорічної відпустки осіб, які працюють у селянському (фермерському) господарстві за трудовим договором (контрактом, угодою), не повинні бути меншими від установленого державою розміру мінімальної заробітної плати і передбаченої чинним законодавством тривалості щорічної відпустки. Оплата праці зазначених працівників не залежить від кінцевих результатів діяльності селянського (фермерського) господарства. Ці особи мають право за згодою членів селянського (фермерського) господарства брати участь у розподілі доходів господарства на умовах, передбачених окремою угодою.

5. Голова селянського (фермерського) господарства несе відповідальність за створення безпечних умов праці для членів свого господарства і громадян, які уклали трудовий договір (контракт, угоду), дотримання вимог техніки безпеки, виробничої гігієни та санітарії, пожежної безпеки.

Стаття 24. Облік і звітність селянського (фермерського) господарства

Селянське (фермерське) господарство веде бухгалтерський облік результатів своєї роботи за господарський рік і подає відповідним органам статистичну звітність.

За подання недостовірної звітності голова селянського (фермерського) господарства несе відповідальність у встановленому порядку.

Розділ V. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ З УСТАНОВАМИ БАНКІВ, СТРАХОВИМИ ОРГАНАМИ І БЮДЖЕТОМ. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ І ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЛЕНІВ СЕЛЯНСЬКИХ (ФЕРМЕРСЬКИХ) ГОСПОДАРСТВ

Стаття 25. Розрахунки і кредит

1. Селянське (фермерське) господарство має право відкривати на свій вибір у будь-якій установі банку розрахунковий та інші рахунки, включаючи валютний, вільно розпоряджатися власними коштами, що є на цих рахунках, використовуючи їх як на безготівковій основі, так і готівкою відповідно до законодавства.

2. Списання коштів із розрахункового рахунку селянського (фермерського) господарства, крім платежів до бюджету, може провадитися лише за його згодою, або за рішенням суду, або на підставі виконавчого напису та в інших визначених законодавчими актами випадках.

Платежі до бюджету вносяться в порядку і терміни, що встановлюються законодавством України.

3. Селянське (фермерське) господарство має право одержувати в установах банків, у підприємствах і кооперативах довготермінові та короткотермінові позички на підставі укладеного кредитного договору, який визначає умови кредитування.

Селянське (фермерське) господарство одержує кредит під заставу майна, поручительство (гарантію) та інші види забезпечення зобов'язань.

Під заставу приймаються товарно-матеріальні цінності, вироблювана продукція, основні виробничі фонди, а також інше майно позичальника у порядку, встановленому законодавством України.

Передана у власність земельна ділянка може бути об'єктом застави лише за зобов'язанням з участю кредитної установи.

Для підтримки селянських (фермерських) господарств і створення стабільних умов у разі одержання кредиту банку використовуються кошти Українського державного фонду підтримки селянських (фермерських) господарств, на поповнення яких щорічно в проекті державного бюджету Кабінет Міністрів України передбачає відповідні фінансові ресурси.

4. Селянське (фермерське) господарство несе повну відповідальність за дотримання кредитних договорів і розрахункової дисципліни. У разі несвоєчасного повернення одержаних кредитів установи банку без звернення до суду, арбітражного суду можуть використовувати право на реалізацію заставленого майна.

Стаття 26. Страхування майна селянського (фермерського) господарства

Страхування майна селянського (фермерського) господарства здійснюється на добровільних засадах відповідно до законодавства України.

Стаття 27. Оподаткування прибутку селянського (фермерського) господарства

1. Оподаткування прибутку селянського (фермерського) господарства провадиться у порядку, встановленому законодавством для сільськогосподарських підприємств.

2. Новостворені селянські (фермерські) господарства звільняються від оподаткування на три роки, а в трудонедостатніх населених пунктах — на п'ять років.

Стаття 28. Державне соціальне страхування і пенсійне забезпечення членів селянських (фермерських) господарства

1. Члени селянського (фермерського) господарства, починаючи з 16-річного віку, і особи, які працюють в ньому за трудовим договором (контрактом, угодою), підлягають державному соціальному страхуванню і пенсійному забезпеченню нарівні з працівниками сільського господарства.

(Закінчення на 14-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про селянське (фермерське) господарство»

(Закінчення. Початок на 11-й, 12-й, 13-й стор.).

2. Селянське (фермерське) господарство реєструється як платник внесків на державне соціальне страхування в органах Пенсійного фонду України і Фонду соціального страхування України за своїм місцем розташування у встановленому порядку сплачує внески на державне соціальне страхування на всі види заробітків за членів селянського (фермерського) господарства та осіб, які працюють в ньому за трудовим договором (контрактом, угодою).

3. Час роботи в селянському (фермерському) господарстві членів господарства та осіб, які працюють у ньому за трудовим договором (контрактом, угодою), зараховується до загального і безперервного стажу роботи на підставі записів у трудовій книжці і документів, що підтверджують сплату внесків на соціальне страхування.

4. Членам селянського (фермерського) господарства та особам, які працюють у ньому за трудовим договором (контрактом, угодою), призначені пенсії виплачуються у повному розмірі без урахування одержуваного заробітку (доходу).

5. Селянське (фермерське) господарство відповідно до чинного законодавства несе матеріальну відповідальність за шкоду, заподіяну його членам і особам, які працюють у ньому за трудовим договором (контрактом, угодою), каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ними своїх трудових обов'язків.

Розділ VI.
ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СЕЛЯНСЬКОГО (ФЕРМЕРСЬКОГО) ГОСПОДАРСТВА

Стаття 29. Підстави для припинення діяльності селянського (фермерського) господарства

Діяльність селянського (фермерського) господарства припиняється у разі:

1) рішення членів селянського (фермерського) господарства про припинення його діяльності;

2) у разі припинення права власності на землю, права користування земельною ділянкою у випадках, передбачених статтями 27 і 28 Земельного кодексу України;

3) визнання селянського (фермерського) господарства неплатоспроможним (банкрутом);

4) якщо не залишається жодного члена селянського (фермерського) господарства або спадкоємця, який бажає продовжити діяльність господарства.

Стаття 30. Порядок припинення діяльності селянського (фермерського) господарства

1. Рішення про припинення діяльності селянського (фермерського) господарства приймається районною, міською, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Радою народних депутатів, а у разі його банкрутства — арбітражним судом.

Спори про припинення діяльності селянського (фермерського) господарства вирішуються судом.

2. Вилучення (викуп) для державних і громадських потреб земель у селянського (фермерського) господарства може провадитися за його згодою після виділення йому відповідною Радою народних депутатів рівноцінної земельної ділянки, будівництва на новому місці підприємствами, установами і організаціями, для яких відводиться земельна ділянка, жилих, виробничих та інших будівель замість вилучених і відшкодування в повному обсязі збитків, включаючи витрати на поліпшення якості землі, а також неодержані доходи. Спори з цих питань вирішуються судом.

3. Майно селянського (фермерського) господарства, яке припиняє свою діяльність, використовується в першу чергу для розрахунків по оплаті праці найманих осіб, виконання зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими кредиторами. Решта майна залишається у спільній сумісній власності членів селянського (фермерського) господарства або розподіляється між ними за домовленістю. За відсутності згоди спір вирішується судом.

4. У разі припинення діяльності селянського (фермерського) господарства до закінчення терміну надання господарству податкових пільг господарство сплачує до бюджету за весь період його діяльності суму податку, обчислену в розмірі, встановленому для селянського (фермерського) господарства, крім випадків, передбачених пунктами 3, 4 статті 29 цього Закону, та вилучення (викупу) земельної ділянки для державних або громадських потреб.

Розділ VII.
КАДРОВЕ І НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕЛЯНСЬКИХ (ФЕРМЕРСЬКИХ) ГОСПОДАРСТВ

Стаття 31. Підготовка і перепідготовка кадрів для селянських (фермерських) господарств

Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів для селянських (фермерських) господарств здійснюється Міністерством сільського господарства і продовольства України, Міністерством освіти України через мережу професійно-технічних і професійних училищ, вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ за рахунок державного, республіканського (Республіка Крим) та місцевих бюджетів, Українського державного фонду підтримки селянських (фермерських) господарств і власних коштів селянських (фермерських) господарств.

Стаття 32. Наукове забезпечення селянських (фермерських) господарств

Проведення досліджень і підготовка рекомендацій щодо організації виробництва в селянських (фермерських) господарствах, розвитку науково-технічного прогресу, впровадження компактного устаткування на базі новітніх ресурсозберігаючих технологій забезпечуються мережею науково-дослідних установ за рахунок державного бюджету, Українського державного фонду підтримки селянських (фермерських) господарств і власних коштів селянських (фермерських) господарств.

Розділ VIII.
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНУ

Стаття 33. Відповідальність за порушення положень цього Закону щодо створення та функціонування селянського (фермерського) господарства

За порушення положень цього Закону щодо створення селянського (фермерського) господарства та його функціонування посадові особи та громадяни притягаються до цивільної, адміністративної або кримінальної відповідальності згідно з законодавством України».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
22 червня 1993 року

ПОНЕДІЛОК
26 липня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Док. фільм «Театр Параджанова».
9.50 Мультфільми «Нічні капітани», «Казка про старе відлуння».
10.05 «Розпростерті крила птиці». Художник А. Марчук.
10.50 Для дітей. «Солом'яний бичок». Лялькова вистава.
11.35 Концерт фортепіанної музики.
12.00 УТН.
12.10 Наук.-поп. фільм «Я та інші».
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Вулик».
16.40 До 40-річчя національного повстання на Кубі. Програма телебачення Республіки Куба.
17.40 Вірші на фотопапері. Художник Я. Шубін.
18.10 Економіка: закон, ринок.
18.40 Футбол, милосердя, бізнес.
19.00 УТН.
19.10 Творче об'єднання «Громада» представляє: «Понеділок — день важкий», «Візитна картка», «Добрий знак», «Острів душі», «Ближче до діла».
20.05 Реклама.
20.10 Естрадний концерт.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Акценти.
21.50 Чарівний промінь.
22.05 Молодіжна студія. «Нонстоп рандеву».
23.45 Мультфільми для дорослих.
0.15 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує!
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай...
8.40 Г. Габбе. «Солдат і змія». Телевистава для дітей.
10.00 Людина і закон.
10.30 Гол.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телеміkст.
15.10 Справа.
15.20 «Бджола Майя». Мультфільм.
15.55 Бесіди з єпископом Василієм (Родзянко).
16.10 Зоряний час.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Заповіт історії — єдність».
17.40 Телемемуари.
18.00 Погода.
18.05 Гол.
18.35 Відлуння тижня.
19.10 Прем'єра худ. телефільму «Азбука кохання». 16 серія.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра худ. телефільму «Азбука кохання». 17 серія.
21.10 Прем'єра док. телефільму «Подолання».
«Нова студія» представляє:
22.05 Бомонд.
22.35 ТВ-Х.
22.50 «Я».
23.00 Новини.
23.20 Вибір-2000.
23.55 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Телебіржа праці.
7.30 Час ділових людей.
8.00 Ранковий концерт.
8.15 Вустами маляти.
8.45 Музичне відкриття. Композитор С. Дегтярьов.
9.35 Шарман-шоу.
10.55 Худ. фільм «Липневий дощ».
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 «У моїй смерті прошу звинувачувати Клаву К.». Худ. фільм.
14.40 Театр одного художника. К. Сомов.
15.00 Прем'єра док. фільму «Дика природа Америки».
15.20 Там-там-новини.
15.45 Бізнес в Росії.
16.15 Створи добро...
17.00 Співвітчизники. «Татарстан».
17.30 Не бути динозавром.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Катерина Вороненко.
19.10 Мультфільми.
19.30 CNN.
20.00 Тільки для чоловіків.
20.30 Дивись.
20.45 Світло істинне.
20.55 Джемікс.
21.30 Худ. фільм «Вокзал для двох». 2 серія.
22.30 СІТ-3.
22.40 Про-відео-1.
23.30 Конкурс молодих виконавців (фінал) з II Міжнародного музичного фестивалю «Слов'янський базар». (Вітебськ-93).

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.40 Мультфільми.
13.00 «35 хвилин джазу».
13.35 Худ. фільм «Диявол та його 10 заповідей». Драма.
15.00 Відеомузика.
18.30 Мультфільми.
19.00 «1000+1 реклама».
20.55 Худ. фільм «Папай». Комедія.

ВІВТОРОК
27 липня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Ярмарок.
8.35 Чарівний промінь.
9.15 Чуєш, брате мій. Контакт-93.
10.00 Доброго вам здоров'я. Радіаційна гігієна.
10.30 Танцюйте з нами.
11.00 Плеяда.
12.00 УТН.
12.10 Музичний салон «Камерата».
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Мультфільм «Д'Артаньяв і троє псівмушкетерів». 7 і 8 серії.
17.00 «Котилася торба з високого горба».
17.20 Золоте руно.
17.50 Вперше на екрані УТ. Кінофільм «Прощавай, СРСР» (кіновідеостудія «Контакт». Німеччина).
19.00 УТН.
19.10 Україна і світ.
19.30 Реклама.
19.35 Студія «1-е грудня».
20.20 Наук-поп. фільм «Кандидат в президенти».
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Худ. фільм з субтитрами «Про кохання говорити не будемо».
23.15 Молодіжна студія. «Фантом».
0.00 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Мультфільм.
8.35 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.20 «Суперпочуття». Док. телефільм. 6 серія.
9.50 «Азбука кохання». Худ. телефільм. 16 і 17 серії.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Акмаль, дракон і принцеса». Худ. телефільм.
12.25 «Два капітани». Худ. телефільм. 1 серія.
13.30 Прем'єра наук.-поп. фільму «Подорож по Московському Кремлю».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Конверсія і ринок.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
15.45 Рідна пісня. Концерт дитячих музичних колективів.
16.00 «Владико». Док. фільм про життя і діяльність митрополита Філарета.
16.30 Концерт майстрів мистецтв Беларусі.
17.00 Новини.
17.20 Виступ Голови Верховної Ради Беларусі Ст. Шушкевича.
17.50 Погода.
18.00 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Азбука власника.
18.55 Тема.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра худ. телефільму «Азбука кохання». 18 серія.
21.10 Пісня-93.
22.20 Брейн-ринг.
23.15 Новини.
23.40 Програма «Х».
0.05 «Суперпочуття». Док. телефільм. Фільм 6.
0.35 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Телебіржа праці.
7.30 Час ділових людей.
8.00 Момент істини.
11.00 «Афоня». Худ. фільм.
12.30 Мульти-пульти.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Біла ворона.
14.10 «Золотий Остап» у Москві.
15.00 Телебіржа.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». Музичний клас.
16.15 Унікальна операція ГКЧС.
16.30 Пісні старого кіно.
17.00 Казки для батьків. «Дитинство і доросле життя».
17.30 Панове-товариші.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Телефільм «Палац в Алупці».
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 197 серія.
20.15 Кримінальна хроніка тижня.
20.30 Студія «Укртелефільм» представляє: «Від А до Я». 3 історії сіл Троєщина, Вигурівщина; 21.10 Українська народна казка «Кирик».
21.30 Телефільм «Симиренки».
22.20 Автомить.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 II Міжнародний музичний фестиваль «Слов'янський базар». Національний день Беларусі.
0.00 Зірки говорять.
0.05 Хто він, Іфтах Худодо?

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.20 Мультфільми.
12.40 Худ. фільм «Чегемський детектив». Драма.
14.05 «ПашТЕТ».
14.25 Співає Кріс де Бург.
18.55 Мультфільми.
19.10 «1000+1 реклама».
19.15 Худ. фільм «Гравець від бога». Спортивна драма.
20.15 «1000+1 реклама».
20.50 Худ. фільм «Міцні Духом». Комедія.

СЕРЕДА
28 липня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Свічадо.
8.50 «Кінопроба». Телегра.
9.50 Веселі музики.
10.00 Свято Великого князя Володимира — хрестителя Київської Русі.
12.30 УТН.
12.40 Село і люди.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Мультфільм «Д'Артаньяв і троє псівмушкетерів». 9 і 10 серії.
17.00 Синтез.
17.30 Живе слово. Мова і вузи.
17.50 Хлопчики, море, вітрила.
18.20 Дивовижні птахи Ліди Палій.
19.00 УТН.
19.10 Акценти.
19.25 Реклама.
19.40 Вперше на екрані УТ. Наук.-поп. фільм «Справа про возз'єднання» («Київнаукфільм»).
20.10 За і проти.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 «Несподіваний дощ». Телеконкурс шлягеру.
22.15 Мультфільми для дорослих.
22.30 Урочисте закриття II Міжнародного музичного фестивалю «Слов'янський базар».
0.40 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Мультфільм.
8.35 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.20 Торговий міст.
9.50 «Суперпочуття». Док. телефільм. 7 серія.
10.10 «Азбука кохання». Худ. телефільм 18 серія.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини.
11.20 «Нові пригоди Акмаля».
12.25 «Два капітани». Худ. телефільм. 2 серія.
13.40 Прем'єра наук.-поп. фільму «В об'єктиві — тварини. Гніздо на краю світу».
14.00 Новини.
14.25 Телеміkст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
15.40 Бесіди з єпископом Василієм (Родзянко).
16.00 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Острів Крим».
16.25 Клуб 700.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Кроки назустріч».
18.00 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Азбука власника.
18.55 Громадська думка.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Громадська думка. Продовження.
20.50 Прем'єра худ. телефільму «Азбука кохання». 19 серія.
21.25 Мініатюра.
21.40 Футбол. Товариська зустріч. Збірна Франції — збірна Росії.
23.35 Новини.
23.55 Рок-н-рол ТБ. Новини молодіжної культури і музики.
0.40 Прес-експрес.
0.50 «Суперпочуття». Док. телефільм. 7 серія.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

8.00 Паралелі.
8.15 Безшумні лідери.
8.45 Соло. Композитор О. Караваїчук.
9.30 Пушкінський дім.
9.55 Зоряний дощ.
10.55 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 197 серія.
11.45 «Лад»-галерея. Художник Сергій Шерстюк.
12.15 Музична колекція. Дует О. Шварцберг, У. Делахант.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 «Даниїл — князь галицький». Худ. фільм.
15.05 Бізнес: нові імена.
15.25 Там-там-новини.
15.40 У російської еміграції в Австралії.
16.15 ТрансРосефір. Далекий Схід.
17.00 Християнська програма.
17.30 Давайте з'ясуємо.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Студія «Укртелефільм» представляє: «Українська народна казка «Смалені вовки».
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 198 серія.
20.15 Студія «Укртелефільм» представляє: «Стоп-тоnінг». Зустріч з академіком О. Тихоновим; 20.50 «Вільний селянин». Як майор КДБ селянином став. Передача 1.
21.30 «Фатальні діаманти». Худ. фільм.
23.25 Бокс. Міжнародний турнір.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.05 Мультфільми.
15.20 Худ. фільм «Подранки». Драма.
16.50 Відеомузика.
19.00 Мультфільми.
19.15 «1000+1 реклама».
19.20 Худ. фільм «Сер». Драма.
20.35 «Людина-легенда». (Фелікс Гілевич).
21.05 «1000+1 реклама».
21.10 Худ. фільм «Френкі і Джоні». Мелодрама.

ЧЕТВЕР
29 липня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Док. фільм «Місія Рауля Валленберга».
9.20 «Омріяний берег». Телепарис.
10.00 Ретрокінозал. Худ. фільм «Едгар і Крістіна».
11.30 Танці, танці...
12.00 УТН.
12.10 Для дітей. Анфас.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Мультфільм «Д'Артаньяв і троє псівмушкетерів». 11 і 12 серії.
17.00 Пан або пропав.
17.30 Док. фільм «Невиданий альбом».
17.55 Румовище. Життя і смерть Успенського собору.
19.00 УТН.
19.10 Депутатський канал.
19.40 Реклама.
19.45 «Травнева калина». Міжнародний фольклорний фестиваль.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 В четвер у Президента.
21.45 Спорткур'єр.
22.00 Молодіжна студія. «Гарт».
23.00 І знову разом.
0.00 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Домісолька.
8.40 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.25 Футбол. Товариська зустріч. Збірна Франції — збірна Росії. 2 тайм.
10.10 «Азбука кохання». Худ. телефільм. 19 серія.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Нові пригоди Акмаля». Худ. телефільм. 2 серія.
12.30 «Два капітани». Худ. телефільм. 3 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телеміkст.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
15.40 440 герц.
16.20 Це ви можете.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші...
18.10 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
19.00 Російський світ.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Футболіст».
22.40 Палітра.
23.00 Новини.
23.20 Можливе все.
23.50 Світ на дозвіллі.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

8.00 Ранковий концерт.
8.15 Сотвори добро...
9.00 З життя В. Немировича-Данченка.
10.00 Ріка, моя сестра: розум і почуття.
10.25 У Ксюші.
10.50 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 198 серія.
11.45 Складові успіху. Співає Юліан.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Біла ворона.
14.10 Дозвілля. ТБ-ательє.
14.55 Російська віза.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». Музичний клас.
16.15 Мульти-пульти.
16.30 ТрансРосефір. Завжди разом.
17.00 Зворотня адреса.
17.30 М-трест.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 Ліричні наспіви.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 199 серія.
20.15 Студія «Укртелефільм» представляє: Українська народна казка «Лисичка і рак»; 20.25 «Вільний селянин». Як майор Радянської Армії фермером став. Передача 2.
21.15 Гобеленова нитка Саєнків.
21.45 Маленький концерт.
22.00 Вісті.
22.20 Автомить.
22.25 Зірки говорять.
22.30 Спортивна карусель.
22.35 І неможливе — можливе. Народний цілитель В. Кандиба.
23.20 Ці старі, старі стрічки...

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.00 Мультфільми.
12.15 Худ. фільм «Вам що, наша влада не подобається». Комедія.
13.45 Відеомузика.
18.25 Мультфільми.
18.45 Худ. фільм «Затяжний постріл». Детектив.
19.15 «Чом ти не прийшов?»
19.35 Худ. фільм «Зміна віри». Комедія.
21.25 Музична пауза.

П'ЯТНИЦЯ
30 липня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Концерт хорової музики.
8.55 Кінофільм «Фуга».
9.50 Мультфільм «Нотатки Пірата».
10.00 Шоу В. Зайцева.
11.00 Для дітей. «Нові пригоди Кози-дерези». Вистава.
11.45 Музична фантазія.
12.00 УТН.
12.10 Молодіжна студія. «Гарт».
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Вулик».
16.40 Сад, город.
16.55 Фільм-балет «Ромео і Юлія».
17.10 «Пороги». Тележурнал.
17.40 Б. Стельмах. «Воду живу віддам». Літературно-музична композиція.
19.00 УТН.
19.10 Урядовий вісник.
19.40 Реклама.
19.45 Камерний концерт.
20.10 Молодіжна студія. «Ділові відомості».
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Акценти.
22.15 Літературно - мистецька студія «Основа». Світова велич Лесі Українки.
23.00 Худ. фільм «Кухня польська-1». (Польща).

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Худ. телефільм «Моара».
9.40 Співають сестри Литвиненко.
10.00 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 «Бджола Майя». Мультфільм.
15.30 У світі тварин.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.20 Телеканал «Останкіно» представляє програму «СНД: чи можливе фінансове оздоровлення?».
17.40 Погода.
17.45 Людина і закон.
18.15 Вагон 03.
18.45 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Людина тижня.
20.55 Прем'єра худ. телефільму «Суїні». 5 серія.
«ВІD» представляє
21.55 Максима.
22.25 Автошоу.
22.45 Майданчик «Обозу». У перерві — 23.00 Новини.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

8.00 Паралелі.
8.15 Поклик Водолія.
9.10 Наш сад.
9.40 У світі тварин.
10.40 Мульти-пульти.
10.50 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 199 серія.
11.40 «К-2» представляє: «Абзац».
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Біла ворона.
14.10 ТрансРосефір. Вікно.
14.40 Телебіржа.
15.10 Там-там-новини.
15.25 Студія «Рост». Ми малюємо мультики.
15.55 Мінарет.
16.10 Проти атомної загрози. Передача 1. «До нової землі». Док. фільм.
16.55 «Останній електричний лицар». Худ. фільм.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 Студія «Укртелефільм» представляє: із циклу «Шість балетних вечорів». Вечір 2. «Лебедине озеро». У перерві — Українська народна казка «Лисичка-сестричка».
22.25 «Бумеранг». Телешоу.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.15 Мультфільми.
12.30 Худ. фільм «Фонтан». Комедія.
18.45 Мультфільми.
19.05 Худ. фільм «Камураска». Мелодрама.
21.00 На ваші прохання. «На гребені хвилі». Гостросюжетний фільм.

Футбол

«ДАВНЕНЬКО» НЕ БАЧИЛИСЯ, «БАРСО»!

Мабуть, уже вирішено на небі, що тепер кожного року на шляху київського «Динамо» у єврокубках зустрічатиметься один з найтитулованіших клубів світу — іспанська «Барселона». Її останнім часом не без підстав називають командою живої футбольної легенди — Йохана Кройфа, свого часу футболіста від Бога і, як бачимо, й тренера також найвищого рівня.

Його історія в спорті, без перебільшення, виняткова. Протягом кар'єри пан Кройф, будучи гравцем і тренером, здобув перемогу у 32 (!) турнірах найвищої категорії. Більшість дорослих болільників знає про них. Але молодим шанувальникам популярної гри, гадаю, буде цікаво дізнатися. Кройф-гравець: перемоги в чемпіонатах — Нідерландів — «Аякс» — 1966—1968 років, 1970, 1972—1973, 1983, «Феєноорд» — 1984; Іспанії — «Барселона» — 1974. Кубкові турніри: Нідерландів — «Аякс» — 1967, 1970—1972, 1983, «Феєноорд» — 1984; Іспанії — «Барселона» — 1978; Кубок чемпіонів — «Аякс» — 1971—1973; Кубок кубків — «Аякс» — 1987; Суперкубок і Міжконтинентальний кубок — «Аякс» — 1972.

Тепер — про тренерські досягнення: Йохан Кройф привів до чемпіонської гавані в національних чемпіонатах: «Аякс» — 1985 рік, «Барселону» — 1991—1993; очолював володарів національних кубків: «Аякс» — 1986—1987, «Барселону» — 1990; переможців євротурнірів — «Барселону» (КК) — 1989; «Барселону» (КЧ) — 1992, «Барселону» (Суперкубок) — 1992.

У столиці Каталонії (вдруге у своєму житті) вже як тренер він з'явився влітку 1988 року, коли в стані «Барси» панувала атмосфера суцільного розпачу і смутку. Завершився найгірший в історії команди сезон. Блякла і нестабільна гра, позбавлена творчості й натхнення, шосте місце в підсумковій таблиці першості. І, здавалося, ніякого просвітку в найближчому майбутньому. Про зазіхання на трон, зайнятий мадридським «Реалом», боялися й думати. І от на барселонському рейді з'явився... «летючий голландець». Засукавши рукава, він заходився створювати суперклуб. Перший сезон під керівництвом Кройфа — «срібло» в чемпіонаті і європейський Кубок кубків (здорово, чи не правда?), другий — «бронза» (перебудова триває). І лише після цього почалася чемпіонська ера «Барселони», яка триває й досі.

Не можна сказати, що золоті відзнаки-93 далися барселонцям легко. Перед останнім туром чемпіонату таблицю очолював одвічний суперник «Реал», випереджаючи переслідувача на очко. Ситуація склалася точнісінько така, як і торік: попереду «Реал», який вирушав на Канарські острови, де в матчі з клубом «Тенеріфе» мав довести свої чемпіонські претензії. І в обох випадках — торік і тепер — мадридців, що мали гіршу різницю забитих і пропущених м'ячів, ніщо не влаштовувала. Нинішнього року, правда, виграш дуже цікавив і «Тенеріфе». На карті стояло місце в Кубку УЄФА. Отож, ніяких компромісів з обох боків не очікувалося. Що ж, «Реал» програв і матч — 0:2, і чемпіонство. Адже «Барселона» свого шансу не випустила. Скромно, 1:0 (але цього було досить), вона виграла на своєму стадіоні «Ноу Камп» у клубу «Реал Сосьєдад».

У 38 матчах чемпіонату «Барселона» здобула 25 перемог, звела внічию вісім зустрічей і поступилася у п'яти. Різниця забитих і пропущених м'ячів — 87—34. Вдома здобуто 35 очок, на виїзді — 23.

Найкращий бомбардир клубу Стоічков — 20 м'ячів (один з пенальті). Він, до речі, третій у списку бомбардирів чемпіонату після Бето («Депортіво») — 30 (6) та Івана Саморано («Реал», Мадрид) — 27. Інші м'ячі до активу каталонців записали: Бегірістайн — 15, Р. Куман — 11 (разом із Х. А. Піцці з «Тенеріфе» він ділить пальму першості серед пенальтистів — по дев'ять влучень), М. Лаудруп 10 (за опитом тренерів першого дивізіону його названо найкращим гравцем-іноземцем), Бакеро — 9, Амор — 5, Салінас — 5, Надаль — 4, А. Гойкоечеа — 3, Ріх, Вітчге — 2, Пабло — 1, Еусебіо (Сакрістан) — 1, ще один гол собі забили суперники барселонців.

Окрім названих футболістів, в основному складі за «Барселону» виходили ще й воротар Субісаррета, Феррер, Хуан Карлос, Гвардьола, Алесанко, Солер, Вучевич, Оскар.

Про нинішні зміни в «Барселоні» інформації ще немає. Команда перебуває у відпустці, а початок чемпіонату Іспанії — 5 вересня. Вже ближче до того дня, сподіваюся, ми дізнаємося останні новини про суперника киян. Але не думаю, що новий склад іспанського чемпіона помітно відрізнятиметься від того, який зійшов на чемпіонську вершину.

Що не кажи, а спортивна доля поставила надскладне завдання перед молодою динамівською командою з Києва. Сили суперників, м'яко кажучи, нерівні. На боці «Барселони» величезний досвід виступів на міжнародній арені, блискуча майстерність її футболістів-зірок, висока матеріальна зацікавленість.

Перебуваючи весною 1992 року в Києві, Йохан Кройф сказав журналістам, що його команда близька до ідеальної, може виграти буквально будь-який матч. Однак давайте ще раз подивимося на підсумкову статистику останнього чемпіонату Іспанії. Велика «Барселона» все ж програла п'ять поєдинків (усі на виїзді). І не тільки своїм конкурентам — «Реалу» (Мадрид) — 1:2 і «Депортіво» (третє місце) — 0:1, а й «Атлетіку» з Більбао (8 місце) — 0:1, «Сельті» — 2:3 (11) і «Ов'єдо» (16) — 0:1.

До цього додамо ще й вісім нічиїх (три з них — домашні). Отже, виходить, що за якісної фізичної, технічної і — головне — психологічної підготовки, мудрої тактики можна розраховувати на сприятливий результат у двобої з «Барсою». Дуже хотілося б, щоб це усвідомили і гравці, і тренери київського «Динамо».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.



Це — стадіон «Ноу Камп» у Барселоні. Зверніть увагу на табло: «Барселона» — «Динамо» (Київ) — 0:0. Що ж, нас цілком влаштував би такий результат з іменитим клубом на його полі. Але, гадаю, усіх прихильників динамівців задовольнили б і перемога земляків у Києві 15 вересня.

Фото Миколи БОЧКА.

СУБОТА
31 липня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Док. телефільм «Маленька подорож до Єгипту».
8.50 Для дітей. П'ять кілець.
9.20 «Несподіваний дощ». Телеконкурс шлягеру.
9.50 Телетехнотека.
10.10 Колиска.
10.55 Ретрокінозал. До 100-річчя від дня народження Д. Демуцького. Худ. фільм «Земля».
12.30 Доброго вам здоров'я. Хірургія без скальпеля.
13.00 Від міста до міста.
14.30 Блага вість з Ріком Ренером.
15.00 УТН.
15.10 Зона тривоги.
15.45 Наук.-поп. фільм «Леся Українка. «Лісова пісня».
16.15 Сонячні кларнети. Колективи художньої самодіяльності Полтавської області.
17.35 Надвечір'я.
18.30 Наше коло.
19.00 УТН.
19.10 Хроніка МВС.
19.30 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
20.00 Вікно в Америку. Спільна програма «Голосу Америки» і телекомпанії «Уорлднет».
20.30 Рідна мова.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Арт-майдан. Всеукраїнський конкурс хорових колективів ім. М. Леонтовича; зустрічі для вас: О. Таранець; скрипаль Герман Сафонов; музика і мода. В. Зайцев.
23.05 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Кухня польська-2» (Польща).

І КАНАЛ ОСТАНКІНО»

8.00 Мультфільм.
8.10 «Подаруйте мені веснянки». Музична програма.
8.35 «Марафон-15» представляє...
9.00 Екстро-НЛО.
9.30 ЕКО. Екологічний огляд.
9.45 Автограф по суботах.
10.15 Медицина для тебе.
10.55 Під знаком орла.
11.25 Обличчя влади.
11.40 Поетичний альбом.
12.00 Непутні нотатки, або Подорож з «Соні» в пошуках Америки.
12.25 Спорт і мистецтво.
13.25 Таке ось кіно... В. Єжов — письменник і кінодраматург. Передача 2.
14.00 Новини
14.25 Прем'єра телефільму «Швейцарії серце — Люцерн».
15.30 Прем'єра мультфільму «Принц і русалочка».
16.20 Центральний експрес.
16.50 Чемпіонат Європи з водних видів спорту.
17.20 Гроші і політика.
17.50 Чудова сімка.
18.50 Прем'єра худ. телефільму «Лицарі Х'юстона». 5 серія.
19.40 Вечірня казка.
20.40 Прем'єра худ. телефільму «Голубе і сіре». 5 серія.
21.25 Студія «Резонанс» представляє. Канкан.
21.50 VIII телеконкурс виконавців естрадної пісні «Ялта—Москва—транзит-93».

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.25 Пілігрим.
10.10 Як жити будемо?
11.00 З фільмотеки ювіляра. Худ. фільм В. Басова «Час і сім'я Конвей».
12.25 Мульти-пульти.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 «...А поки — азарт». А. Дементьєв.
13.35 Пігмаліон.
14.05 Ізабель. Розважальна вікторина.
14.50 Вечори в Домі Гоголя.
15.35 Золота шпора.
16.05 Футбол без кордонів.
17.00 «Золотий диск» Михайла Таніча.
18.00 Фільм-прем'єр.
18.15 Вустами маляти.
18.45 Київська панорама
19.05 Візитка. Ганна Безулик.
19.10 Мультфільми.
20.30 Кафе «Бриз».
21.00 Худ. фільм «Сліди перевертня».
22.40 Астрологічний прогноз на тиждень.
22.55 Сьогодні на сьогодні.
23.05 Віннер-до...
23.15 Субота... Вечір...
23.45 Віннер — після...
0.00 Про-відео-2.
0.35 Прем'єра телеекрана. «Зона смерті». Худ. фільм (США).

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.20 Мультфільм «Тіні минулого».
13.00 Худ. фільм «Одного разу через 20 років». Мелодрама.
19.10 Мультфільм.
19.30 «35 хвилин джазу».
21.45 «Кіноанонс тижня».
21.50 Худ. фільм «Вояж». Трилер.

НЕДІЛЯ
1 серпня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Дивовижний світ природи.
9.50 Концерт інструментальної музики.
10.20 Клас-юніор-бізнес.
11.20 Таланти твої, Україно.
12.40 Для дітей. Худ. фільм «В пошуках капітана Гранта». 7 серія.
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди.
15.55 На варті.
16.40 З кінокамерою по Європі. Док. телефільм «Карнавал у Таллінні».
17.15 Свічадо.
18.00 Пам'яті Лесі Українки. «До тебе, Україно, струна моя перша озветься...». Поетичний телетеатр.
19.00 УТН.
19.20 Леся Українка. «Оргія». Телевистава.
20.35 Мультфільм «Літаючий будинок».
21.10 Оберіг. Фестиваль української авторської пісні.
22.05 Будьте з нами.
23.25 Спорткур'єр.
23.35 Худ. фільм з субтитрами «Шлюб з вихідними днями» (Угорщина).

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.20 Ранкова гімнастика.
6.30 Автошоу.
6.45 Технодром.
7.00 Година сили духу.
8.00 Центр.
8.30 З ранку раненько. Прем'єра мультфільму «Денвер — останній з динозаврів».
9.00 Доки всі вдома.
9.30 Тираж «Спортлото».
9.45 Ранкова зірка.
10.35 Військове ревю.
11.05 Книжковий двір.
11.45 Чемпіонат Європи з водних видів спорту.
12.15 Детектив-ленд.
13.00 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.20 Діалог у прямому ефі[illegible]
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Живе дерево ремесел.
15.55 Прем'єра мультфільмів «Каспер і його друзі». «Справжні мисливці за привидами».
16.45 Панорама.
17.25 Телелоція.
17.45 Новини.
18.00 Серпантин.
19.00 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Крокодил Данді-2».
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Променад в Маріїнському.
23.15 Новини.
23.40 Операція «Дартленд» триває...
0.05 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Комендантська година» (США).

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Прем'єра док. фільму «Іскандер».
7.55 Фольклор.
8.25 Доброго ранку.
8.55 Студія «Рост». Ми малюємо мультики. Частина 2.
9.25 Програма «03».
9.55 Ати-бати...
10.25 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи».
10.55 «Єдина». Худ. фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Не вирубати...
13.35 Чемпіонат світу з мотогонок. Гран-прі Іспанії.
14.35 Вечори в Домі Гоголя.
15.20 Телевіче.
16.15 Біла ворона.
16.55 «Нові пригоди Вінні-Пуха». «Чорний плащ». Мультфільми.
17.45 Мультфільм «Чому слони?».
18.30 Яхад.
19.00 Візитка. Ганна Безлюдна.
19.05 Мультфільм.
19.30 CNN.
20.00 Мої друзі.
20.30 Чорним по білому.
20.35 Віра Бахаї.
21.05 Худ. фільм «Сеньйорита». 21, 22 серії.
22.00 Нехай.
22.30 СІТ-3.
22.40 Сиди і дивись.
22.50 Ну, це вже взагалі.
23.10 Сьогодні на сьогодні.
23.20 СІТ-3.
23.25 Про-відео-3.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.05 Мультфільм «Лускунчик».
13.15 Худ. фільм «Як Іван-дурень за дивом ходив». Казка.
17.20 Мультфільми.
17.25 «Київніно».
17.50 «1000+1 реклама».
17.55 Худ. фільм «Старики-розбійники». Комедія.
19.30 «ПашТЕТ».
19.50 «Кіноанонс тижня».
19.55 «1000+1 реклама».
20.00 Худ. фільм «Ранок».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописи не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 789.249.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 Зам. 0312138.

1, 4, 5, 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».